

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Nota zienswijzen en ambtshalve wijzigingen

Paraplubestemmingsplan Kleinschalige windturbines

Gemeente Wijk bij Duurstede

Datum: 6 juli 2021

Projectnummer: 200249

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Leeswijzer	4
3	Thematische beantwoording	5
3.1	Inleiding	5
3.2	Omgevingsaspecten	5
3.3	Milieueffectrapportage	11
3.4	Coulisselandschap Langbroekerwetering	12
3.5	Stiltegebieden	13
3.6	Aantal windturbines in het plangebied	14
4	Zienswijzen	15
5	Overzicht van de wijzigingen	79
6	Ambtshalve wijzigingen	83

Bijlage

Bijlage 1 - Notitie soortenbescherming

1 Inleiding

Gemeente Wijk bij Duurstede heeft de ambitie in 2030 klimaatneutraal te zijn. Om dit te bereiken is het van belang het energieverbruik te verminderen en over te schakelen op hernieuwbare vormen van energie, zoals wind- en zonne-energie. Deze laatste vorm wordt al op grote schaal toegepast, maar windenergie is nog maar beperkt vertegenwoordigd binnen de gemeente. Met uitsluitend zonne-energie is het niet mogelijk klimaatneutraal te worden. Wind en zon zijn immers complementair aan elkaar. Het biedt energetische voordelen als beide vormen van duurzame energie beschikbaar zijn; zon in de zomer, wind in de winter. Daarom is windenergie - naast het opwekken van zonne-energie - één van de duurzame energiebronnen waar de gemeente Wijk bij Duurstede graag op wil inzetten. Dit betekent dat de gemeente ruimte wil bieden aan de toepassing van kleinschalige windturbines bij (agrarische) bedrijven in het buitengebied en op bedrijventerrein Broekweg, waaraan thans een groeiende behoefte is. Dat blijkt onder meer uit de verschillende verzoeken die de gemeente onlangs heeft ontvangen.

Om te voorkomen dat (nieuwe) aanvragen ad hoc beoordeeld worden en het landschap ontsiert raakt door een gebrek aan sturing, heeft de gemeente de 'Beleidsnota kleinschalige windturbines' vastgesteld. Deze beleidsnota biedt een samenhangend afwegingskader, dat zowel de gemeente als initiatiefnemer(s) inzicht geeft in de ruimtelijke haalbaarheid van kleinschalige windturbines op het eigen erf.

De beleidsnota geeft aan welke gebieden binnen de gemeente kansrijk zijn voor de toepassing van kleinschalige windturbines en welke juist niet. Via randvoorwaarden en aandachtspunten wordt sturing gegeven aan de realisatie van kleinschalige windturbines en de wijze waarop deze in het landschap worden ingepast. Binnen de kaders van de beleidsnota hanteert de gemeente een positieve grondhouding. Echter blijft het ook maatwerk. Er kunnen zich nog steeds specifieke omstandigheden en belangen voordoen, waardoor een ontwikkeling geen doorgang kan vinden.

De bouw van kleinschalige windturbines is niet toegestaan op grond van de geldende bestemmingsplannen binnen de gemeente Wijk bij Duurstede, waardoor kleinschalige windturbines uitsluitend middels een buitenplanse afwijking (uitgebreide Wabo-procedure) kunnen worden verleend. Om kleinschalige windturbines sneller en eenvoudiger te kunnen vergunnen, heeft de gemeente een paraplubestemmingsplan in procedure gebracht.

Het ontwerp van het bestemmingsplan "Paraplubestemmingsplan Kleinschalige windturbines" heeft zes weken ter inzage gelegen. Eenieder is in de gelegenheid gesteld om in de periode van 5 november tot en met 16 december 2020 zienswijzen in te dienen over het ontwerpbestemmingsplan.

In deze zienswijzennota worden de zienswijzen samengevat en beoordeeld. Er is voor gekozen de zienswijzen per indiener te behandelen. Op deze manier is het voor de indieners duidelijk wat de reactie is op hun zienswijze en staan alle wijzigingen naar aanleiding van hun zienswijze overzichtelijk bij elkaar. Er zijn in totaal 184 zienswijzen ingekomen. Alle zienswijzen zijn ingediend binnen de daarvoor gestelde termijn en zijn derhalve ontvankelijk.

2 Leeswijzer

Verschillende thema's worden bij meerdere zienswijzen genoemd. Deze thema's komen in hoofdstuk 3 aan de orde. In hoofdstuk 4 is elke zienswijze samengevat en beoordeeld. Na de samenvatting en beantwoording van de betreffende zienswijze is aangegeven of dit heeft geleid tot een wijziging van het bestemmingsplan.

3 Thematische beantwoording

3.1 Inleiding

Een aantal thema's komt bij verschillende zienswijzen terug. In deze paragraaf is voor deze thema's daarom een thematische beantwoording opgenomen. Hierin komen achtereenvolgens de volgende thema's aan bod:

- omgevingsaspecten;
- milieueffectrapportage;
- coulisselandschap Langbroekerwetering;
- stiltegebieden;
- aantal windturbines in het plangebied.

3.2 Omgevingsaspecten

Voorafgaand aan het opstellen van het bestemmingsplan heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de relevante omgevingsaspecten. Hierbij zijn de volgende aspecten naar voren gekomen: bedrijven en milieuzonering (inrichtingslawaaï), slagschaduw, bezonning, archeologie en cultuurhistorie, flora en fauna (aanlegfase stikstof en soortenbescherming) en externe veiligheid (afstand tot buisleidingen/hoogspanningsverbindingen en kwetsbare objecten). Ten aanzien van deze aspecten heeft een afweging plaatsgevonden in het beleidskader. In deze paragraaf worden de diverse relevante omgevingsaspecten nogmaals tegen het licht gehouden. Aangezien er geen zienswijzen zijn ingediend ten aanzien van andere omgevingsaspecten wordt navolgend uitsluitend gekeken naar de zojuist genoemde omgevingsaspecten.

In algemene zin geldt dat is aangegeven dat de plaatsing van een kleinschalige windturbine bij een (agrarisch) bedrijf altijd maatwerk blijft. Bij de bouw van een kleinschalige windturbine dient daarom in ieder geval te worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. het verlenen van de omgevingsvergunning mag niet leiden tot beperking van de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden. Van belang daarbij kunnen zijn:
 1. de bezonningssituatie;
 2. de lichttoetreding in nabijgelegen bebouwing;
 3. zichtlijnen of visuele hinder;
 4. het optreden van slagschaduw;
 5. risico's voor gevoelige of kwetsbare objecten;
 6. geluidshinder; of,

7. de mogelijkheden tot voortzetting c.q. uitbreiding van een bestaand bedrijf;
b. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing.

3.2.1 Bedrijven en milieuzonering (inrichtingslawaaai), slagschaduw en bezonning

Aangezien windturbines voor hinder kunnen zorgen, is het belangrijk om ze zorgvuldig te plaatsen. Er zijn daarom normen en richtlijnen opgesteld. Doorgaans komt een windturbine niet dichterbij woningen dan vier keer de mastlengte, om overlast te voorkomen en de veiligheid te garanderen. Daarom is in dit plan ervoor gekozen om een minimale afstand van 80 meter tot woningen van derden aan te houden (vier maal de hoogte van de mast). Hierdoor worden eventuele knelpunten omtrent bedrijven en milieuzonering, slagschaduw en bezonning grotendeels weggenomen.

Bedrijven en milieuzonering (inrichtingslawaaai)

Voor een windmolen met een wiekdiameter van 20 meter geldt een indicatieve richtafstand van 100 meter voor het aspect geluid. Indien een kleinschalige windturbine binnen 100 meter van een gevoelige functie (zoals een woning) wordt gerealiseerd, dient middels een akoestisch onderzoek te worden aangetoond dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Voor de geluidsnormen wordt, om de hinder voor omwonenden zo veel als mogelijk te beperken, aansluiting gezocht bij de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit. Het totale geluidsniveau wat een inrichting maximaal mag produceren op de gevel van omwonenden en andere geluidgevoelige objecten is opgenomen in het Activiteitenbesluit. Een windturbine of een combinatie van windturbines moet - ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder - voldoen aan de norm zoals is aangegeven in het Activiteitenbesluit. Voor windturbines gelden specifieke geluidsnormen: een norm van ten hoogste 47 dB als dagwaarde en een norm van ten hoogste 41 dB voor de nacht op de gevel van gevoelige gebouwen en op de grens van het terrein bij gevoelige terreinen. Een kleinschalige windturbine kent op 20 meter afstand een geluidsniveau van 50 dB. Op 60 meter afstand bedraagt het geluidsniveau 39 dB en op 100 meter afstand 0 dB. Dit betekent dat bij de realisatie van een kleinschalige windturbine op 60 meter afstand van gevoelige functies wordt voldaan aan de geluidsnormen zoals vermeld in het Activiteitenbesluit. Door in dit plan een regeling op te nemen waarin staat dat indien een windmolen binnen 100 meter van een gevoelige functie wordt gerealiseerd een akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd worden knelpunten omtrent inrichtingslawaaai weggenomen.

Slagschaduw

Per situatie (elke afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag voor een kleinschalige windturbine) zal beoordeeld moeten worden of het initiatief leidt tot schaduwhinder voor omliggende woningen. Het bevoegd gezag kan met betrekking tot het in werking hebben van een kleinschalige windturbine aanvullende maatwerkvoorschriften stellen, ten behoeve van het voorkomen of beperken van hinder door slagschaduw en lichtschittering. Door deze regeling (extra eisen ten aanzien van het voorkomen van slagschaduw) in combinatie met een minimale afstand van 80 meter tot gevoelige functies worden knelpunten omtrent slagschaduw weggenomen.

Zoals vermeldt in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan stelt het Activiteitenbesluit milieubeheer regels omtrent lichtschittering en slagschaduw. Het Activiteitenbesluit milieubeheer bepaalt in artikel 3.14, vierde lid, en in samenhang met artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer dat om slagschaduw en lichtschittering te voorkomen een windturbine is:

‘voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voor zover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voor zover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden.’

Wanneer bovenstaande wordt toegepast op bijvoorbeeld een windturbine met een rotordiameter van 6,60 meter, betekent dat indien een windturbine zich op minder dan 80 meter (twaalf maal een rotordiameter van 6,60 meter) bevindt, de windturbine moet zijn voorzien van een stilstandvoorziening als de mogelijke slagschaduw zich anders meer dan zeventien keer per jaar gedurende meer dan twintig minuten per dag zou voordoen.

Aanvullend op de bepalingen in het Activiteitenbesluit milieubeheer bevat dit plan als regel dat de afstand tussen de turbine en de meest nabijgelegen gevoelige bestemming minimaal 80 meter bedraagt. Dit betekent dat bij de realisatie van een kleinschalige windturbine met een maximum rotordiameter van 6,60 meter er in voorliggend plan überhaupt geen negatieve effecten te verwachten zijn ten aanzien van het aspect slagschaduw.

Door middel van de regelgeving van het Activiteitenbesluit milieubeheer en regels in de beleidsnota en het bestemmingsplan voorkomt de gemeente Wijk bij Duurstede zoveel als mogelijk slagschaduwhinder. Omdat dit plan eisen bevat die voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, vormt het aspect slagschaduw geen belemmering voor het onderhavige planvoornemen en kan het plan op dit onderdeel als uitvoerbaar worden geacht.

Bezonning/daglichttoetreding

De kleinschalige windturbines kennen een maximum ashoogte van 20 meter. Hoge bebouwing kan leiden tot verminderde daglichttoetreding. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor kleinschalige windturbines dient aangetoond te worden dat de bouw van de windturbine niet leidt tot een aantasting van de daglichttoetreding bij omliggende woningen. Door deze regeling (extra eisen ten aanzien van de bezonningssituatie) in combinatie met een minimale afstand van 80 meter tot gevoelige functies worden knelpunten omtrent bezonning/daglichttoetreding weggenomen. In meer algemene zin geldt dat een windturbine met een hoogte van 20 meter op 21 december (wanneer de zon het laagst staat (op 16,5°)) een schaduwlengte kent van 67,5 meter ($2000 / \tan 16.5 = 6752 \text{ cm}$), waarmee knelpunten omtrent bezonning/daglichttoetreding worden weggenomen.

3.2.2 Cultuurhistorie

Wij zijn ons ervan bewust dat kleinschalige windturbines het zicht op Rijks- of gemeentelijke monumenten kunnen verstoren of ontsieren. Ten aanzien van cultuurhistorie zijn daarom voorwaarden gesteld in de 'Beleidsnota kleinschalige windturbines'. Voor windturbines op minder dan 100 meter afstand van een Rijks- of gemeentelijk monument geldt een *ja, mits-regime*, maar er is wel sprake van een extra randvoorwaarde. Het plaatsen van windturbines is hier uitsluitend toegestaan indien een advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit is verkregen. Daarnaast zijn extra voorwaarden gesteld aan de realisatie van kleinschalige windturbines op minder dan 300 meter afstand van de Lekdijk (West) en Rijndijk en windturbines in het coulisseland-schap langs de Langbroekerwetering. Hier zijn uitsluitend windturbines toegestaan mits een advies van een onafhankelijke landschapsdeskundige is verkregen. Met deze regeling (extra eisen ten aanzien van een zorgvuldige landschappelijke inpassing) wordt getracht de versterking of ontsiering van waardevolle landschappen en cultuurhistorisch waardevolle objecten tot een minimum te beperken. Bij een negatief advies kán de omgevingsvergunningaanvraag geweigerd worden (zie ook hierna onder het kopje 'Advies landschapsdeskundige').

Strengere eisen

Desondanks is naar aanleiding van de ingediende zienswijzen besloten om het maximum aantal kleinschalige windturbines in het Langbroekerweteringgebied te beperken. Daarnaast mogen windturbines in zijn geheel geen drager zijn van reclame-uitingen. In paragraaf 3.4 en 3.6 van deze zienswijzennota worden de strengere eisen nader besproken.

Advies landschapsdeskundige

Daarnaast was de toepassing van de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid in het ontwerpbestemmingsplan afhankelijk gesteld van een positief advies van een landschapsdeskundige. Het verplicht stellen van een 'positief advies' is op basis van jurisprudentie echter niet toegestaan. Het 'positieve advies' van een landschapsdeskundige dat benodigd is voor ontwikkelingen nabij de Lekdijk (West), de Rijndijk en het coulisseland-schap langs de Langbroekerwetering zal daarom worden gewijzigd in 'een advies' van een landschapsdeskundige. Daarbij dient te worden vermeld dat het college van burgemeester en wethouders een eigen afweging zal maken, maar dat het advies van een landschapsdeskundige en/of monumentencommissie zwaar zal wegen bij een omgevingsvergunningaanvraag voor een kleinschalige windturbine.

3.2.3 Flora en fauna (aanlegfase stikstof en soortenbescherming)

Per situatie (elke afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag voor een kleinschalige windturbine) zal beoordeeld moeten worden of het initiatief leidt tot aantasting van op het perceel en in de omgeving aanwezige beschermde soorten. Het bouwen van windturbines is niet toegestaan op gronden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied en/of onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Ook ter plaatse van de gronden die door de provincie zijn aangewezen als 'groene contour' is het bouwen van kleinschalige windturbines uitgesloten. In een notitie soortenbescherming, bijgevoegd bij deze nota, wordt specifiek ingegaan op de effecten van de kleinschalige windturbines op vleermuizen, vogels en bijen. Deze notitie is enerzijds be-

doeld om de binnengekomen zienswijzen te beantwoorden, anderzijds vormt deze notitie een handvat voor de initiatiefnemers om bij de locatiekeuze voor een kleinschalige windturbine rekening te houden met aanwezige diersoorten.

Quick scan natuur

Hierbij dient te worden opgemerkt dat, in tegenstelling tot de andere onderzoeksaspecten, het aspect soortenbescherming geen voorwaarde aan de afwijkingsbevoegdheid vormt. De zienswijzen leiden op dit punt tot aanpassing van het ontwerpbestemmingsplan. In de regels wordt de voorwaarde opgenomen dat bij de realisatie van een kleinschalige windturbine uit een ecologisch onderzoek moet blijken dat er geen beschermde soorten worden verstoord, dan wel een ontheffing is verkregen.

Stikstofdepositie

In de directe nabijheid van de (agrarische) percelen waar kleinschalige windturbines worden mogelijk gemaakt zijn Natura 2000-gebieden Rijntakken en Kolland & Overlangbroek gesitueerd. In beide Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelige habitattypen gelegen. Algemeen geldt dat de totale emissie ten gevolge van de aanleg en het gebruik van een kleinschalige windturbine verwaarloosbaar zijn. In voorliggende situatie zijn echter diverse agrarische percelen gelegen die grenzen aan stikstofgevoelige habitattypen. Een proefberekening van de gecombineerde aanleg- en gebruiksfase voor drie maatgevende locaties laat een maximale bijdrage van circa 0,03 mol/h/j zien. Hiertoe is gerekend middels een graafmachine (bouwjaar vanaf 2015), betonpomp (bouwjaar vanaf 2014), zwaar vrachtverkeer (4 bewegingen per jaar) en licht verkeer (30 bewegingen per jaar). Met behulp van eigen rekenpunten in het rekenprogramma Aeries is beoordeeld vanaf welke afstand van de bron (= locatie kleinschalige windturbine/rijroutes bouwverkeer) geen sprake meer is van een stikstofdepositie op de nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Dit is vanaf 130 meter afstand. Algemeen geldt daarmee dat, op basis van de gehanteerde invoergegevens, vanaf minimaal 130 meter afstand vanaf de betreffende Natura 2000-gebieden geen sprake is van een stikstofdepositie voor zowel de aanleg- als gebruiksfase en significant negatieve milieueffecten in het kader van de Wet natuurbescherming zijn uit te sluiten.

Binnen een afstand van 130 meter vanaf de betreffende Natura 2000-gebieden kan, afhankelijk van de invoergegevens, sprake zijn van een mogelijke depositie hoger dan de nu gehanteerde grenswaarde van 0,00 mol/h/j. De aanleg- en gebruiksfase kunnen echter als onderdeel van de huidige bedrijfsvoering beschouwd worden. Er zullen namelijk al reeds diverse landbouwvoertuigen van, naar en over agrarische percelen rijden die reeds voor een emissie zorgen. Dit materieel kan ingezet kunnen worden bij de aanleg van de kleinschalige windturbine. De aanleg van een kleinschalige windturbine zal daarmee niet tot een dusdanige negatieve beïnvloeding van de heersende achtergronddepositie leiden. Daar waar ander materieel (buiten het bedrijfsterrein) dient te worden ingezet kan worden uitgeweken naar elektrisch materieel. Dit leidt namelijk niet tot een depositie. Ook in directe nabijheid van Natura 2000-gebied zijn daarmee negatieve milieueffecten in het kader van de Wet natuurbescherming uit te sluiten.

Daar waar windturbines worden beoogd binnen een afstand van 130 meter vanaf Natura 2000-gebied én waarbij de aanleg geen extern elektrisch materieel wordt ingezet zal een stikstofberekening (horende bij het ecologisch onderzoek) worden opgenomen als voorwaarde bij de afwijkingsbevoegd-

heid. Indien uit de berekening volgt dat er sprake is van een (tijdelijke) overschrijding van de nu gehanteerde grenswaarde van 0,00 mol/h/j/ dienen significante effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied te worden uitgesloten middels ofwel een verschilberekening (met het in onbruik geraakte gedeelte agrarische grond) ofwel een ecologische voortoets. Indien significante effecten niet zijn uit te sluiten is de realisatie van een kleinschalige windturbine niet zonder meer mogelijk. De instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Rijntakken en Kolland & Overlangbroek zijn hiermee voldoende beschermd.

Stiltegebieden

Er zijn enkele zienswijzen ingediend ten aanzien van de geluidsemissies van de windturbines in stiltegebieden. Voor de beantwoording van deze zienswijzen wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze zienswijzennota.

3.2.4 Externe veiligheid (afstand tot buisleidingen/hogspanningsverbindingen en kwetsbare objecten)

De afstand van een windturbine tot een hogedruk aardgastransportleiding bedraagt ten minste 25 meter. Aanvankelijk was ook nog een minimale afstand tot hogespanningsverbindingen opgenomen, maar aangezien er geen hogespanningsverbindingen in Wijk bij Duurstede zijn is deze eis komen te vervallen. Daarnaast is gekeken naar de afstand van een windturbine tot kwetsbare objecten. Voor een windmolen met een wiekdiameter van 20 meter geldt een indicatieve richtafstand van 30 meter ten aanzien van het aspect gevaar. In de toelichting en regels van het ontwerpbestemmingsplan is vermeld dat onderzoek naar externe veiligheid/gevaar is benodigd indien de windturbine op minder dan 30 meter van een gevoelige functie wordt gesitueerd. Door deze regeling (extra eisen ten aanzien van risico's voor gevoelige of kwetsbare objecten) worden knelpunten omtrent gevaar weggenomen.

Kwetsbare objecten

Wel zal in het kader van het aspect externe veiligheid de term 'gevoelige functie' worden vervangen door de term 'kwetsbare objecten'. De term 'gevoelige functie' in het kader van het aspect externe veiligheid wekt verwarring en roept onbedoeld de vraag op of kleinschalige windturbines toch binnen 80 meter van woningen mogen worden gerealiseerd.

Afstand tot aardgastransportleidingen

In de beleidsnota is opgenomen dat de afstand van een windturbine tot een hogedruk aardgastransportleiding ten minste 25 meter bedraagt. In de regels van dit bestemmingsplan is vastgelegd dat voldaan moet worden aan de ruimtelijke randvoorwaarden zoals vermeld in de beleidsnota. Volledigheidshalve zal in de regels van dit bestemmingsplan ook worden opgenomen dat de afstand van een windturbine tot een hogedruk aardgasleiding niet minder bedraagt dan 25 meter.

Conclusie

De zienswijzen leiden tot de volgende aanpassingen:

- Besloten is om strengere eisen te stellen aan de realisatie van windturbines. Concreet betekent dit dat het maximum aantal windturbines wordt beperkt en dat reclame-uitingen op windturbines geheel worden uitgesloten.
- Het 'positieve advies' van een landschapsdeskundige dat benodigd is voor ontwikkelingen nabij de Lekdijk (West), de Rijndijk en het coulisselandschap langs de Langbroekerwetering zal worden gewijzigd in 'een advies' van een landschapsdeskundige. Het verplicht stellen van een 'positief advies' is immers niet toegestaan.
- In de regels wordt als voorwaarde opgenomen dat bij de realisatie van een kleinschalige windturbine uit een ecologisch onderzoek moet blijken dat er geen beschermde soorten worden verstoord.
- Daar waar windturbines worden beoogd binnen een afstand van 130 meter vanaf Natura 2000-gebied én waar bij de aanleg geen extern elektrisch materieel wordt ingezet zal een stikstofberekening (horende bij het ecologisch onderzoek) worden opgenomen als voorwaarde bij de afwijkingsbevoegdheid.
- De term 'gevoelige functie' wordt in het kader van het aspect externe veiligheid/gevaar vervangen door de term 'kwetsbare objecten'.
- In de regels van dit bestemmingsplan zal worden opgenomen dat de afstand van een windturbine tot een hogedruk aardgasleiding niet minder bedraagt dan 25 meter.

3.3 Milieueffectrapportage

De milieueffectrapportage (m.e.r.) is een hulpmiddel om bij diverse procedures het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Een m.e.r. is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben.

Op grond van de Wet milieubeheer kan een bestemmingsplan op drie manieren m.e.r.-plichtig worden.

1. De eerste is wanneer het bestemmingsplan activiteiten mogelijk maakt als genoemd in de onderdelen C en D bij de bijlage van het Besluit m.e.r.. Het bestemmingsplan is plan-m.e.r.-plichtig wanneer het een kader stelt voor m.e.r.-(-beoordelings)plichtige besluiten als genoemd in de vierde kolom van die onderdelen C en D.
Een bestemmingsplan is project-m.e.r.-plichtig wanneer uit een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling blijkt dat er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten of wanneer de omvang van de activiteit boven de drempelwaarden als opgenomen in onderdeel C van de bijlage van het Besluit m.e.r. blijft.
Navolgend wordt nader ingegaan op de C en D lijst.

2. Vervolgens wordt een bestemmingsplan m.e.r.-plichtig wanneer het een activiteit mogelijk maakt die als zodanig is aangewezen in de Omgevingsverordening. Omdat hiervan in dit geval geen sprake is, wordt op deze mogelijkheid niet verder ingegaan.
3. Voor een bestemmingsplan moet een planMER worden opgesteld indien daarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Wet natuurbescherming. Omdat hiervan in dit geval geen sprake is, wordt op deze mogelijkheid niet verder ingegaan.

In het Besluit m.e.r. wordt bij de C en D lijst ingegaan op de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark. Een windturbinepark betreft in het Besluit m.e.r. een park bestaande uit ten minste drie windturbines. Voor windparken van 20 windturbines of meer moet de initiatiefnemer een MER uitvoeren (categorie C.22.2 Besluit MER). Voor andere gevallen (bij een gezamenlijk vermogen 15 megawatt (elektrisch) of meer of bij meer dan 10 windturbines) geldt een MER-beoordelingsplicht (categorie D.22.2 Besluit MER). Voorliggende ontwikkeling valt echter niet te beschouwen als windturbinepark met grote molens, maar als een ontwikkeling voor het toestaan van kleinschalige, lokale windturbines op het eigen erf. De turbines dienen niet voor de grootschalige opwekking van hernieuwbare energie, maar enkel voor de opwekking van duurzame energie voor eigen gebruik.

Tevens valt de ontwikkeling niet te beschouwen als stedelijke ontwikkeling (categorie D.11.2 Besluit MER). De beleidsnota staat in beginsel slechts één windturbine per (agrarisch) bedrijf toe, waardoor geen sprake is van een windturbinepark met drie (of meer) windturbines. Tegelijkertijd wordt de realisatie van drie of meer windturbines op één perceel niet uitgesloten (met name op bedrijventerrein Broekweg). Indien sprake is van een aanvullende energiebehoefte dient echter eerst te worden beoordeeld of hierin kan worden voorzien middels zonne-energie. Alleen wanneer het plaatsen van gebouwgebonden zonnepanelen niet mogelijk, wenselijk of rendabel is, dan wel onvoldoende toereikend is om te kunnen voorzien in de aanvullende energiebehoefte, kan onder voorwaarden medewerking worden verleend aan het plaatsen van meer dan één windturbine. De energiebehoefte van één afzonderlijk (agrarisch) bedrijf zal echter niet zó groot zijn, dat er meer dan 15 Megawatt wordt opgewekt en/of meer dan tien windturbines worden opgericht. Een MER(-beoordeling) is derhalve niet aan de orde.

3.4 Coulisselandschap Langbroekerwetering

Het coulisselandschap langs de Langbroekerwetering heeft een hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde, vanwege de verkavelingsstructuur, monumentale lintbebouwing en landgoederen. Daarom gelden hier extra voorwaarden voor de realisatie van kleinschalige windturbines. Voor kleinschalige windturbines in het coulisselandschap geldt namelijk: ja, mits een advies van een onafhankelijke landschapsdeskundige is verkregen. Hierdoor blijft het cultuurhistorisch belang van het coulisselandschap gewaarborgd. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het uitgangspunt bij initiatief-aanvragen straks zijn: denken in mogelijkheden in plaats van beperkingen. Van “nee, tenzij” naar “ja, mits” als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Dit bestemmingsplan sorteert dan ook voor op de Omgevingswet door te kiezen voor een “ja, mits” benadering.

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is besloten om strengere eisen te stellen aan de realisatie van windturbines. In de beleidsnota onder ‘Kenmerken van de kleinschalige windturbine’ (p. 6) zal daartoe de volgende wijziging worden aangebracht:

- Onder ‘d’. Nu staat nog in de beleidsnota: ‘De windturbine is geen drager van (opvallende) reclame-uitingen.’ Het woordje ‘opvallende’ wordt hier weggelaten.

Maximum aantal windturbines

Daarnaast is besloten om een maximum aantal kleinschalige windturbines in te stellen in het Langbroekerweteringgebied. In dit gebied wordt slechts één kleinschalige windturbine toegestaan en wel ter plaatse van het perceel Gooyerdijk 21 te Langbroek. Voor dit perceel is recent een aanvraag ingediend. De gemeente wenst dit verzoek te honoreren. In de rest van het Langbroekerweteringgebied worden echter geen andere windturbines toegestaan. Daartoe wordt op de verbeelding de gebiedsaanduiding ‘overige zone – coulissenlandschap’ opgenomen. In de regels wordt bepaald dat ter plaatse van deze aanduiding slechts één windturbine is toegestaan.

Conclusie

De zienswijzen leiden tot de volgende aanpassing:

- Besloten is om strengere eisen te stellen aan de realisatie van windturbines in het Langbroekerweteringgebied. Concreet betekent dit dat met dit bestemmingsplan wordt voorzien in ten hoogste één windturbine in het Langbroekerweteringgebied en dat reclame-uitingen op windturbines geheel worden uitgesloten.

3.5 Stiltegebieden

Er zijn enkele zienswijzen ingediend ten aanzien van de geluidsemissies van de windturbines in stiltegebieden. De richtwaarde in de stille kern van het stiltegebied is 40 dB; in de bufferzone eromheen is de richtwaarde 45 dB. In de Provinciale Ruimtelijke Verordening laat de provincie Utrecht echter weten dat ontwikkelingen die bij het gebied horen (agrarische activiteiten en stille vormen van recreatie) zijn toegestaan in stiltegebieden. De provincie ziet ook windturbines bij agrarische bedrijven als gebiedseigen geluid. Dit betekent dat bij agrarische bedrijven niet getoetst wordt op de geluidseffecten in het stiltegebied. Als het om een niet-agrarische inrichting gaat, dan moet er een akoestisch onderzoek worden verricht, waarbij ook getoetst moet worden op waarden in het stiltegebied.

Rekening houdend met voorgaande is besloten om de realisatie van kleinschalige windturbines op bedrijfsperven (anders dan agrarische bedrijven) in het buitengebied niet toe te staan. Aangezien industrieterrein Broekweg op ongeveer 1.800 meter afstand van het dichtstbijzijnde stiltegebied ligt leidt de realisatie van windturbines op bedrijfsperven op het industrieterrein niet tot negatieve effecten op stiltegebieden. Derhalve blijft het mogelijk om op bedrijfsperven op industrieterrein Broekweg windturbines te realiseren.

Conclusie

De zienswijzen leiden tot de volgende aanpassing:

- Het paraplubestemmingsplan en de beleidsnota worden zodanig aangepast dat kleinschalige windturbines bij niet-agrarische bedrijven in het buitengebied niet mogelijk zijn.

3.6 Aantal windturbines in het plangebied

Het idee van een maximum aantal windturbines willen we overnemen. Het plangebied is op de beleidskaart (bijlage 2 bij de regels) opgedeeld in drie zones waar windturbines zijn toegestaan. In twee van deze drie zones willen we een maximum aantal kleinschalige windturbines instellen. Dat zal er dan als volgt uit komen te zien:

- In het coulisselandschap wordt maximaal één windturbine toegestaan, namelijk op het perceel aan de Gooyerdijk 21 te Langbroek.
- In het overige deel van het buitengebied – het stroomruggenlandschap - worden maximaal 25 windturbines toegestaan.
- Voor bedrijventerrein Broekweg (windturbines onder voorwaarden toegestaan) geldt geen maximum aantal

De voornoemde gebieden worden middels een gebiedsaanduiding op de verbeelding (van het bestemmingsplan) geduid.

In aanvulling op het voorgaande geldt dat het aantal potentiële windturbines wordt verkleind door de mogelijkheid om kleinschalige windturbines bij niet-agrarische bedrijven in het buitengebied op te richten, te schrappen. Dit betekent dat uitsluitend op agrarische bouwvlakken in het buitengebied en op bedrijventerrein Broekweg kleinschalige windturbines worden toegestaan. Met de voornoemde maatregelen houden we grip op het aantal windturbines en de effecten daarvan op het landschap.

Conclusie

De zienswijzen leiden tot de volgende aanpassingen:

- Het paraplubestemmingsplan en de beleidsnota worden zodanig aangepast dat kleinschalige windturbines bij niet-agrarische bedrijven in het buitengebied niet mogelijk zijn.
- Er zijn in totaal 138 agrarische bouwvlakken in het buitengebied, waarvan 40 in het Langbroekerweteringgebied en 98 in de rest van het buitengebied. Deze hoeveelheid aan locaties waarvoor een kleine windturbine kan worden aangevraagd, willen we gaan beperken. In het Langbroekerweteringgebied wordt een maximum aantal van één windturbine toegestaan en in de rest van het buitengebied een maximum aantal van 25 windturbines. Voor bedrijventerrein Broekweg wordt geen maximum ingesteld.

4 Zienswijzen

	Inhoud van de zienswijzen	Reactie van gemeente	Conclusie: aanpassing plan
	Indiener 1 - Zienswijzen		
	De plansystematiek is in strijd met de Wro. Het ontwerp Paraplubestemmingsplan maakt de bouw van kleinschalige windturbines mogelijk via een zogenaamde 'binnenplanse afwijkingsbevoegdheid' als bedoeld in artikel 3.6 lid 1, aanhef en onder c Wro. Windturbines zijn niet opgenomen in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Agrarisch' of 'Bedrijf' in het 'moederplan'. Een binnenplanse afwijking is volgens vaste jurisprudentie (zie ABRvS 2 februari 2005, ECLI:NL:RVS:2005:AS4706) niet bedoeld om de bestemming te wijzigen, maar uitsluitend voor ondergeschikte afwijkingen van de planregels van het moederplan mogelijk te maken. Het plan is op dat punt in strijd met artikel 3.6 lid 1 aanhef en onder c Wro.	Het toestaan van een kleinschalige windturbine voor eigen gebruik kan niet worden gezien als het wijzigen van de bestemming. De bestemming voor het betreffende (agrarische) bedrijf blijft gewoon van toepassing. De windturbine is een bouwwerk voor duurzame energievoorziening die wordt toegevoegd aan de al bestaande bedrijfsvoering. Het opwekken van energie voor de eigen bedrijfsvoering is een gebruiksfunctie die ook reeds binnen de geldende bestemmingsomschrijving kan worden gezien als toegelaten gebruik. Een wijzigingsbevoegdheid is daarom niet op zijn plaats.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Voor zover dus al mogelijk, had de uitvoerbaarheid van de afwijkingsbevoegdheid moeten worden aangetoond in het Paraplubestemmingsplan. Deze voorziet echter in een algemene beschrijving zonder dat hier daadwerkelijk onderzoek naar is gedaan. Ook volgt een dergelijke onderzoeksplicht niet uit de planregels waar alleen algemene uitgangspunten zijn geformuleerd.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	In de inleiding van hoofdstuk 4 van de toelichting wordt opgemerkt dat in dat hoofdstuk alleen de voor het parapluplan relevante omgevingsaspecten worden behandeld. Er wordt echter voor verschillende relevante, essentiële omgevingsaspecten zonder nader onderzoek geconcludeerd dat het parapluplan uitvoerbaar is. Dat geldt voor onder meer de gevolgen van het plan voor (beschermde) flora en fauna en Natura 2000-gebieden. Ook voor geluid, gevaar, slagschaduw, bezonning en overige hinder is geen	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan. Specifiek laat de indiener weten dat de gevolgen van het plan voor Natura 2000-gebieden niet nader	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

	specifiek onderzoek gedaan, maar worden alleen op basis van algemene uitgangspunten de effecten van het plan beschreven. Feitelijk is de onderzoekslast volledig verlegd naar een initiatiefnemer. Dit is in strijd met het motiveringsbeginsel waaruit volgt dat de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van een binnenplanse afwijking moet worden aangetoond in het 'moederplan'. Nu dit niet is gebeurd, is de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet aangetoond en kan niet worden gesteld dat het plan in overeenstemming is met 'een goede ruimtelijke ordening'.	zijn onderbouwd, bijvoorbeeld door middel van een Aerius-berekening zowel voor de aanlegfase als voor de gebruiksfase (i.v.m. onderhoud). Ook hiervoor wordt verwezen naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten.	
	Er is geen onderzoek gedaan naar de praktische uitvoerbaarheid van het plan in relatie tot de beschikbare infrastructuur. Vragen in hoeverre het elektriciteitsnet over voldoende capaciteit beschikt om de opgewekte (extra) stroom te verwerken blijven onbeantwoord.	Een onderzoek naar de capaciteit van het elektriciteitsnet is niet benodigd. Er vindt geen grootschalige opwekking van energie plaats, maar uitsluitend energieopwekking voor eigen gebruik. Er mag maar één windturbine op eigen erf worden geplaatst. Als er een aanvullende behoefte is, dient naar andere mogelijkheden gekeken te worden. Bijvoorbeeld middels zon (op daken), omdat deze vormen complementair aan elkaar zijn. Daarmee worden piekbelastingen op het netwerk voorkomen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Ook blijft onduidelijk in hoeverre de smalle wegen in het buitengebied geschikt zijn voor de aanleg en het onderhoud van de windturbines.	De wegen in het buitengebied zijn reeds geschikt voor landbouwvoertuigen. De voertuigen die benodigd zijn voor de aanleg en het onderhoud van kleinschalige windturbines zijn relatief klein. Derhalve wordt verondersteld dat de wegen in het buitengebied geschikt zijn voor de voertuigen die benodigd zijn voor de aanleg en het onderhoud van de windturbines.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Er wordt gesteld dat de energieopwekking van kleinschalige windturbines niet bestemd mag zijn voor commerciële doeleinden. De energieopwekking mag uitsluitend dienen ten behoeve van het verbruik van het agrarische bedrijf. Indiener begrijpt deze voorwaarde als volgt dat de opbrengst van de windmolen / wind-	Bevestigd wordt dat de energieopwekking van de kleinschalige windturbines niet is bestemd voor commerciële doeleinden maar uitsluitend ten behoeve van het verbruik van het (agrarische) bedrijf.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

	turbine niet mag worden gesaldeerd. Indiener verzoekt om een bevestiging op dit punt, dan wel om een nadere toelichting hoe deze voorwaarde moet worden begrepen.		
	Onder voorwaarden wordt medewerking verleend aan het plaatsen van meer dan 1 windturbine. Er staat niet beschreven aan de hand van welke criteria wordt getoetst of en wanneer het plaatsen van zonnepanelen op daken niet mogelijk, c.q. onwenselijk of onrendabel is. Hierdoor ontstaat een grote onderzoekslast voor de aanvrager en een rechtsonzekere situatie omdat objectief haalbare toetsingscriteria ontbreken.	In algemene zin geldt dat is aangegeven dat de plaatsing van een kleinschalige windturbine bij een (agrarisch) bedrijf altijd maatwerk blijft. Dit geldt ook voor de afweging hoe moet worden voorzien in een eventueel resterende energiebehoefte. Om aan te tonen dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening en om aan te tonen dat een initiatief niet in strijd is met wet- en regelgeving is een onderzoekslast onvermijdelijk in dit plan. Om sturing aan de ontwikkeling van kleinschalige windturbines te geven worden strengere eisen gesteld aan de realisatie van kleinschalige windturbines, zoals beschreven in de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot onder meer het aspect cultuurhistorie (onder onderzoeksaspecten).	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Uit nadere informatie is gebleken dat initiatiefnemers subsidie krijgen om deel te nemen, omdat het anders niet rendabel zou zijn. Indien die informatie juist is, staat daarmee op voorhand vast dat het plaatsen van slechts 1 turbine niet rendabel zal zijn, zodat daarmee de deur al direct open wordt gezet naar niet één maar meerdere turbines per locatie. Hiermee neemt aantasting van het landschap nog meer toe.	De innovatiesubsidie op windenergie in combinatie met zonne-energie is bedoeld om de ontwikkeling naar groene energie te bevorderen. Daarmee staat niet op voorhand vast dat één turbine niet rendabel zal zijn, want wanneer de investering is teruggevoerd, is stroom van de eigen windturbine gratis, terwijl stroom van het elektriciteitsnet geld zou kosten. We vinden het echter wel van belang dat bij een eventuele aanvullende energiebehoefte eerst de mogelijkheden voor zonne-energie worden verkend, omdat beide vormen van energieopwekking complementair aan elkaar zijn. Niettemin willen we de realisatie van meerdere windturbines bij een bedrijf niet op voorhand uitsluiten. Daarom voorziet de be-	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

		leidsnota in de mogelijkheid meer dan één windturbine op te richten. Om te voorkomen dat het landschap onevenredig wordt aangetast mag bij ten hoogste vier agrarische bedrijven meer dan één windturbine worden gerealiseerd, mits dit noodzakelijk is om te kunnen voorzien in de (eigen) energiebehoefte en met een maximum van twee windturbines per bedrijf.	
	Een 'voorwaarde' is dat de aanvraag voor een kleinschalige windturbine moet worden vergezeld door een landschappelijk inpassingsplan dat in ieder geval een motivering dient te bevatten waaruit <i>in voldoende mate</i> blijkt dat de beoogde <i>windturbine op zorgvuldige wijze wordt ingepast in het erfensemble en omliggende landschap door het toepassen van inheemse beplanting en/of de toevoeging van gebiedseigen landschapselementen</i>. Uit de beleidsnota blijkt niet wat wordt verstaan onder een zorgvuldige inpassing, een toetsingskader ontbreekt. De windturbines mogen tussen de 11m en 20m hoog zijn, zodat een windturbine al snel zichtbaar zal zijn in het halfopen coulissenlandschap van het Langbroekerweteringgebied, zodoende blijft onduidelijk wat verstaan wordt onder een zorgvuldige landschappelijke inpassing.	Allereerst is het van belang om aan te geven dat het niet de bedoeling is om de kleinschalige windturbines te camoufleren. De ambitie is om het bestaande landschap te versterken door de windturbines landschappelijk in te passen. Indien een initiatiefnemer een kleinschalige windturbine wenst te realiseren, moet worden voorzien in een landschappelijk inpassingsplan. Het realiseren van deze landschappelijke inpassing is als voorwaarde opgenomen bij de afwijkingsbevoegdheid. Om sturing aan de ontwikkeling van kleinschalige windturbines te geven worden strengere eisen gesteld aan de realisatie van kleinschalige windturbines, zoals beschreven in de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot onder meer het aspect cultuurhistorie (onder onderzoeksaspecten).	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	De toepassing van de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid in artikel 6.1 aanhef en onder d van de planregels is afhankelijk gesteld van een positief advies van een (landschaps)deskundige. Dat is niet toegestaan, zodat het ontwerpbestemmingsplan ook om die reden niet kan worden vastgesteld. Zie voor het standpunt van de Afdeling hierover onder meer ABRvS 10 januari,	Dit is een terechte opmerking. Het verlenen van een omgevingsvergunning met gebruikmaking van een afwijkingsbevoegdheid mag wel worden gekoppeld aan een advies van een deskundige. Het verplicht stellen van een positief advies is echter in strijd met vaste jurisprudentie. Dit is een vergissing in de re-	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

	ECLI:NL:RVS:2018:54.	gels en zal worden aangepast.	
	Volgens de Beleidsnota is de ontwikkeling van windturbines in Natura 2000-gebied of het Natuur Netwerk Nederland (inclusief de Groene contourgebieden) uitgesloten. Ook in woongebieden en/of stads en dorpskernen zijn windturbines vanuit ruimtelijk oogpunt niet gewenst (p. 4). Aangezien het plangebied zich uitstrekt over het hele buitengebied en het bedrijventerrein Broekweg zijn deze gebieden niet uitgesloten. Het Parapluplan is voor deze gebieden derhalve niet uitvoerbaar omdat de afwijkingenbevoegdheid in delen van het plangebied helemaal niet kan worden toegepast. Indiener stelt dat de differentiatie, die op de als bijlage 1 bij de planregels tot uitdrukking komt, in de verbeelding zelf tot uitdrukking had moeten komen.	Naar aanleiding van deze zienswijze zal de verbeelding worden aangepast, zodat Natura 2000-gebieden niet tot het plangebied behoren. Het uitsnijden van het Natuurnetwerk Nederland zou leiden tot een heel versnipperd plangebied. In het NNN kan überhaupt geen windturbine komen op basis van de beleidsnota. Bovendien wordt het NNN regelmatig gewijzigd. Derhalve is het niet wenselijk om het NNN uit het plangebied weg te nemen.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van de verbeelding van het bestemmingsplan.
	Hoewel uit de toelichting volgt dat beoogd wordt slecht 1 windturbine per (agrarisch) bedrijfsperceel toe te staan, volgt een dergelijke beperking van het aantal niet uit de planregels. Het plangebied is het gehele buitengebied van Wijk bij Duurstede, dus nu kan de ruimtelijke impact in een dergelijk groot gebied worden vergeleken met een (grootschalig) 'windturbinepark'. Indiener is van mening dat voor alle bestemmingsplannen over windenergie de verplichting geldt een plan-M.E.R. op te stellen. Dit volgt uit het Besluit m.e.r. voor windturbineparken met meer dan 20 windturbines. Los van dit aantal is een windturbinepark met meer dan 3 windturbines m.e.r. beoordelingsplichtig. Aangezien dit niet is gedaan wordt het plan niet gedragen door een deugdelijke motivering.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de milieueffectrapportage. Hierin is uitgelegd hoe in dit bestemmingsplan is omgegaan met de milieueffectrapportage.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	In Hoofdstuk 3 wordt bij het relevante ruimtelijke beleid ten onrechte niet ingegaan op de in voorbereiding zijnde Ontwerp Omgevingsvisie en de Ontwerp Interim Omgevingsverordening voor de Provincie, zoals die recent ter inzage zijn gelegd.	De ontwerp Omgevingsvisie en de Interim Omgevingsverordening van de provincie Utrecht zijn in 2020 bekendgemaakt. Aangezien de definitieve versies nog niet zijn vastgesteld, en slechts in voorbereiding zijn, kan worden volstaan met een toetsing aan het huidige provinciale beleid.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

	In de toelichting op het parapluplan ontbreekt een op grond van artikel 1.8 lid 3 en 4 PRV vereiste onderbouwing met betrekking tot de te beschermen kernkwaliteiten zoals beschreven in de bijlage Kernkwaliteiten.	In algemene zin geldt dat is aangegeven dat de plaatsing van een kleinschalige windturbine bij een (agrarisch) bedrijf altijd maatwerk blijft. Om sturing aan de ontwikkeling van kleinschalige windturbines te geven worden strengere eisen gesteld aan de realisatie van kleinschalige windturbines, zoals beschreven in de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot onder meer het aspect cultuurhistorie (onder onderzoeksaspecten). Bij een omgevingsvergunningaanvraag zal tevens worden gekeken naar de landschappelijke inpassing overeenkomstig de kernkwaliteiten van het bijzonder provinciaal landschap.	De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Enerzijds wordt gesteld dat de kleinschalige windturbines bijdragen aan zowel de doelstellingen op Rijksniveau als op Provinciaal niveau terwijl anderzijds wordt geconcludeerd dat turbines tot 20m beperkt rendement hebben. Dit wringt nu de bijdrage van de windturbines blijkens de Beleidsnota uitsluitend mogen worden toegepast voor eigen gebruik. Eigenaar / gebruiker wordt hierdoor niet verder gestimuleerd tot energiebesparende maatregelen. Zonder nadere onderbouwing kan dan ook niet worden gesteld dat het plan een bijdrage levert aan de nationale en provinciale doelstellingen om meer energie op te wekken uit wind.	De realisatie van de kleine windturbines zal een bescheiden bijdrage leveren aan duurzame energiedoelstellingen. Op het niveau van een individuele (agrarische) onderneming kan de toepassing van een kleinschalige windturbine wel een oplossing zijn. De windturbines tot 20 meter hebben beperkt rendement, maar ook beperkte impact op de omgeving. Daarom heeft de provincie in de Provinciale Ruimtelijke Verordening windturbines tot 20 meter ashoogte mogelijk gemaakt. Vanwege hun beperkte impact op de omgeving worden deze aanvaardbaar geacht. Ter vergelijking: de provincie biedt tevens mogelijkheid aan windturbines met een ashoogte van 60 meter of meer, vanwege hun bijdrage aan de ambities met betrekking tot duurzame energie. Daarentegen worden windturbines met een ashoogte tussen 20 en 60 meter niet toegestaan, vanwege hun grotere impact op de omgeving en in relatie tot die impact	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		een te beperkt (maatschappelijk) rendement.	
	Uit de Beleidsnota volgt dat de windturbine geen drager mag zijn van (opvallende) reclame-uitingen. Dit roept de vraag op of reclame-uitingen nu wel of niet zijn toegestaan. Ook roept dit de vraag op wanneer een reclame-uiting 'opvallend' is. De Provinciale Verordening Landschap en Natuur en de in voorbereiding zijnde Interim Omgevingsverordening van de Provincie Utrecht leggen strikte beperkingen op aan reclameborden e.d. in het buitengebied, juist ter bescherming van de landschappelijke kwaliteit. In hoeverre is reclame op een windturbine in overeenstemming met deze regels?	Nu staat nog in de beleidsnota: 'De windturbine is geen drager van (opvallende) reclame-uitingen.' Het woordje 'opvallende' zal hier weggelaten worden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van de beleidsnota.
	Het aspect stilte wordt niet behandeld in het Parapluplan terwijl een groot deel van het gebied is aangewezen als stiltegebied. De richtwaarde in de stille kern van het stiltegebied is 40dB(A); in de bufferzone eromheen is de richtwaarde 45dB(A). Ook voor structurele geluidsbronnen (wegen en bedrijven) zijn richtwaarden opgenomen omdat deze van invloed zijn op de stilte.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe voorkomen wordt dat de kleinschalige windturbines negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Hoofdstuk 2 van de toelichting op het parapluplan komt inhoudelijk vrijwel volledig overeen met de inhoud van de Beleidsnota. Dat is vreemd omdat er inhoudelijk ook naar de Beleidsnota wordt verwezen, echter zonder dat de Beleidsnota een nadere uitwerking bevat op het onderdeel waarnaar wordt verwezen. Dit roept de vraag op waarom de Beleidsnota eigenlijk als bijlage aan het parapluplan is toegevoegd. De Beleidsnota kan hierdoor niet als onderbouwing ten grondslag worden gelegd aan het bestemmingsplan / Parapluplan.	De beleidsnota is geen onderbouwing. De beleidsnota vormt een toetsingskader, zodat het voor initiatiefnemers direct duidelijk is welke randvoorwaarden er gelden voor de realisatie van kleinschalige windturbines. De beleidsnota biedt hiervoor de nodige handvatten. De gemeente Wijk bij Duurstede hanteert het principe van uitnodigingsplanologie; de gemeente faciliteert initiatieven vanuit de markt en de omgeving, behoudt de regie, maar neemt niet de leiding. Om hier sturing aan te geven is een toetsingskader opgesteld, waarin op hoofdlijnen is beschreven aan welke voorwaarden en wensen nieuwe initiatieven voor kleinschalige windturbines moeten voldoen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Opvallend is dat de gemeente zowel in de toelichting op het be-	De gemeente heeft één informatieavond georgani-	De zienswijze leidt

	stemmingsplan als in de Beleidsnota stelt veel waarde te hechten aan het creëren van draagvlak en participatie. De verantwoordelijkheid hiervoor bij de initiatiefnemer gelegd, die hier een inspanningsverplichting heeft. Daarmee gaat de gemeente er echter aan voorbij dat het parapluplan wordt opgesteld door de gemeente zelf in het licht van haar eigen duurzaamheidsambities. De gemeente zelf moet in dit licht dus worden gezien als initiatiefnemer, die een eigen inspanningsverplichting heeft om haar inwoners zorgvuldig te informeren en vragen van hun kant te beantwoorden.	seerd over het Ontwerp Paraplubestemmingsplan en een tweede informatieavond volgt nog. Die zal gaan over de nota van zienswijzen en aanpassingen aan het Ontwerp Paraplubestemmingsplan naar aanleiding van de ingediende zienswijzen. De gemeente neemt hiermee verantwoordelijkheid in het zorgvuldig doorlopen van de procedure rond het paraplubestemmingsplan. Daarnaast is één van de voorwaarden voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine dat er naar draagvlak wordt gezocht onder de omwonenden. Er is een inspanningsverplichting voor het creëren van draagvlak; dit dient aantoonbaar (en verifieerbaar) gemaakt te worden.	niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Hoewel de gemeente inderdaad 1 (digitale)informatieavond heeft georganiseerd, wordt met het thans voorliggende Ontwerp Paraplubestemmingsplan de bestaande planologische regeling opengebroken voor 6 concrete initiatieven. Daarbij lijkt de gemeente te vergeten dat niet een initiatiefnemer, maar de gemeente zelf verantwoordelijk is voor het stellen van kaders en het zorgvuldig doorlopen van het participatieproces rond een bestemmingsplan.	Voor de zes initiatieven wordt alsnog een procedure doorlopen, deze windturbines worden immers niet bij recht toegestaan. In de geest van de Omgevingswet wordt de verantwoordelijkheid voor het creëren van draagvlak bij de burger/initiatiefnemer neergelegd.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Doordat heldere kaders en objectieve toetsingscriteria ontbreken, waarbij de gemeente wel handelt vanuit een 'ja, mits' benadering, bepalen feitelijk de initiatiefnemers wat er in de gemeente gebeurt. Terwijl aandacht voor aspecten als gevaar, volksgezondheid en ruimtelijke kwaliteit onvoldoende is geborgd.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Tijdens de participatie-avond kon alleen worden gesproken over waar de windturbines mogelijk zijn; de òf-vraag kwam daarbij niet eens meer aan de orde. Een dergelijke benadering past absoluut niet bij de benadering die de wetgever op het oog heeft bij de in voorbereiding zijnde Omgevingswet.	Dit punt van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

	Indiener verzoekt de gemeenteraad het College op te dragen in gesprek te gaan met de belanghebbenden, gebruikers en andere stakeholders in het gebied over oplossingen om zowel de vitaliteit van het platteland alsook de kwaliteit van het cultuurlandschap van het Langbroekerweteringgebied op een duurzame manier in stand te houden.	Dit punt van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener denkt graag mee over manieren om de landbouw in het gebied te verduurzamen op basis van grondgebonden agrarische toekomstbedrijven en circulaire landbouwvormen. Het ongebreidelde toestaan van windturbines past daar in de visie van de indiener niet bij.	Om te voorkomen dat ad hoc wordt besloten op nieuwe aanvragen en het landschap ontsiert raakt door een gebrek aan sturing, is de beleidsnota (als bijlage bij de regels van het paraplubestemmingsplan) opgesteld. Deze beleidsnota biedt een samenhangend afwegingskader, dat zowel de gemeente als initiatiefnemer(s) inzicht geeft in de ruimtelijke haalbaarheid van kleinschalige windturbines op het eigen erf.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	De huidige trend van agrarische bedrijven die geen opvolging hebben of hun bedrijfsvoering omvormen naar niet-agrarische activiteiten is zeer zorgelijk omdat daarmee de instandhouding van het unieke en cultuurhistorisch waardevolle landschap ook steeds verder onder druk komt te staan. Er ontstaan grote bouwblokken waar nieuwe activiteiten worden ontplooid die niets met boeren te maken hebben en die het agrarisch cultuurlandschap veelal blijvend ontsieren. Gelet op alle ontwikkelingen wil indiener graag in gesprek over een langetermijnvisie op de ontwikkelingen in de landbouw en het landelijk gebied.	Dit punt van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Er zou een betere afstemming moeten komen van dit plan met de plannen die recent op regionaal niveau zijn gepresenteerd in de Regionale Energie Strategie (RES) die betrekking heeft op (nog) grotere windturbines en windmolens die naar onze mening in het Langbroekerweteringgebied als niet passend moeten worden gezien.	De grote windturbines in het kader van de RES en de kleine windturbines bij (agrarische) bedrijven zijn twee verschillende trajecten. Beide zijn wel meegenomen in een verkennende studie naar windenergie in de Kromme Rijnstreek (Pondera Consult, 27 juli 2020). Voor het Langbroekerweteringgebied gelden extra voorwaarden voor de aanvraag van een kleine	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		windturbine, vanwege de hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Voor dit gebied geldt dat er een positief advies van een onafhankelijke landschapsdeskundige moet worden verkregen en dat daarnaast aan de randvoorwaarden uit de beleidsnota wordt voldaan.	
	Indiener 2 t/m 146		
	Indiener 2 tot en met 146 verwijzen naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied (nummer 1 – zienswijzen).	Voor de beantwoording van deze zienswijzen verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijzen leiden tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 147 - Gasunie		
	Indiener geeft aan dat uit het ontwerp bestemmingsplan blijkt dat de ontwikkeling van kleinschalige windturbines nabij gastransportleiding mogelijk gemaakt wordt. Vanwege de werking van de leidingen, als ook de externe veiligheid, is het zaak om gepaste afstand te houden tussen de windturbines en de leidingen. Indiener verzoekt om aan artikel 6.1 van de planregels de volgende voorwaarde toe te voegen: – De afstand tot gasinfrastructuur niet minder bedraagt dan 25 meter.	In de beleidsnota is opgenomen dat de afstand van een windturbine tot een hogedruk aardgastransportleiding ten minste 25 meter bedraagt. In de regels van dit bestemmingsplan is vastgelegd dat voldaan moet worden aan de ruimtelijke randvoorwaarden zoals vermeld in de beleidsnota. Volledigheidshalve zal in de regels van dit bestemmingsplan ook worden opgenomen dat de afstand van een windturbine tot gasinfrastructuur niet minder bedraagt dan 25 meter.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.
	Indiener 148 - De Historische Kring tussen Rijn en Lek		
	Indiener geeft aan dat er een uitgewerkte visie ontbreekt, waarin er een duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen het gebied waar het agrarisch (intensief) grondgebruik het primaat heeft en het gebied (Langbroekerwetering) waar de natuur en het cultuurhistorisch erfgoed de voorrang hebben. Dus geen postzegel-	In de beleidsnota wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen gebieden waar een 'ja; mits wordt voldaan aan de voorwaarden van de beleidsnota' benadering geldt en gebieden waar bovenop de gestelde voorwaarden extra voorwaarden gelden. Dit	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

	benadering waarbij iedere locatie op zich bekeken wordt.	zijn gebieden: 1) op minder dan 100 meter afstand van een Rijks- of gemeentelijke monument; 2) op minder dan 300 meter afstand van de Lekdijk (West) en Rijndijk; 3) in het coulisselandschap langs de Langbroekerwetering. Daarnaast blijft het ook maatwerk. Er kunnen zich nog steeds specifieke omstandigheden en belangen voordoen, waardoor een specifieke ontwikkeling geen doorgang kan vinden. Het is dan ook wenselijk vroegtijdig met de gemeente in contact te treden.	
	Indiener is voor het democratisch proces, zoals dat in Nederland en in Wijk bij Duurstede is vastgelegd/afgesproken; dus inspraak, participatie en alle andere al of niet juridische mogelijkheden met respect voor elkaars positie, mening en positie etc. Het paraplu-plan maakt geen deel uit van de brede maatschappelijke discussie /RES.	De procedure voor een bestemmingsplan zoals die in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) staat beschreven is gevolgd. Het ontwerpbestemmingsplan heeft 6 weken ter inzage gelegen, waarop een ieder zienswijzen heeft kunnen indienen. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de voorliggende nota van zienswijze. Op basis van de zienswijzen zullen enkele aanpassingen worden gedaan aan het bestemmingsplan.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener is voor een duurzame samenleving met gebruikmaking van duurzame energiebronnen maar wel met een zorgvuldige afweging en onderbouwde keuzes t.a.v. waar, welke vorm van energieopwekking plaats moet vinden.	Ook de gemeente Wijk bij Duurstede wil bijdragen aan een duurzame samenleving. Om dit te bereiken is het van belang het energieverbruik te verminderen en over te schakelen op hernieuwbare vormen van energie. Op dit moment worden met name plannen gerealiseerd waarbij zonne-energie wordt opgewekt, maar om daadwerkelijk klimaatneutraal te worden is het noodzakelijk op meerdere vormen van hernieuwbare energie in te zetten. Met uitsluitend zonne-energie is het niet mogelijk klimaatneutraal te worden. Wind en zon zijn immers	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		complementair aan elkaar. Het biedt energetische voordelen als beide vormen van duurzame energie beschikbaar zijn; zon in de zomer, wind in de winter. Daarom is windenergie - naast het opwekken van zonne-energie - één van de duurzame energiebronnen waar Wijk bij Duurstede graag op wil inzetten. Dit betekent dat de gemeente ruimte wil bieden aan de toepassing van kleinschalige windturbines bij agrarische bedrijven.	
	Het plan maakt de weg vrij voor de plaatsing van Windturbines in het gebied van de Langbroekerwetering. Dit vindt indiener een onverkoopbare aantasting van het cultureel-historisch erfgoed en de toeristische aantrekkelijkheid van dit gebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 149 - Ergoedvereniging Bond Heemschut		
	De Langbroekerwetering is binnen de provincie Utrecht en de gemeente een gebied met een zeer hoge cultuurhistorische waarde. Indiener constateert dat het college in het gehele buitengebied, dus ook in de Langbroekerwetering en langs de dijken, uitgaat van het principe 'ja, mits'. Hoewel uitnodigingsplanologie door de Rijksoverheid gepropageerd wordt, is indiener van mening dat binnen waardevolle cultuurhistorische gebieden het uitgangspunt zou moeten zijn: 'nee, tenzij'.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Op zich kan indiener zich voorstellen dat bij agrarische bedrijven een kleine windturbine tot de mogelijkheden behoort. In Groningen zijn dergelijke windturbines inmiddels geplaatst. Op pagina 3 van de beleidsnota zijn deze ook afgebeeld. Indiener is van mening dat een dergelijk ontwerp en type windturbine onder voorwaarden te plaatsen is in het buitengebied van de gemeente Wijk	De beoogde hoogte van de kleinschalige windturbines is deels gebaseerd op hetgeen wordt beschreven in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie. De provincie biedt ruimte voor kleinschalige particuliere initiatieven tot 20 meter en voor turbines vanaf 60 meter. Turbines tot 20 meter hebben beperkt ren-	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

	bij Duurstede. Echter de in de notitie aangegeven andere modellen zijn qua hoogte, vormgeving en kleur voor indiener niet aanvaardbaar. Met de voorgestelde ashoogte van 20 meter kan indiener eveneens niet instemmen. Inclusief een bevoegdheid tot afwijking met 10% betekent dit dat een ashoogte van 22 meter plus de hoogte van de rotorbladen mogelijk wordt, waardoor de hoogte kan oplopen tot boven de 30 meter. Indiener stelt dat echt kleinschalige windturbines met een ashoogte tot 15 meter, onder voorwaarden, zeker een plek kunnen krijgen in het buitengebied van de gemeente.	dement en hebben een beperkte impact op de omgeving. Vanwege hun beperkte impact op de omgeving worden deze aanvaardbaar geacht. Om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen zijn kleinere windmolens met een beperkter rendement niet wenselijk.	
	Indiener vraagt om, geheel in lijn met de Omgevingswet, in gesprek te gaan met Stichting Behoud het Weteringgebied en andere betrokkenen om middels een participatietraject te komen tot een gedragen visie op het landelijk gebied.	De gemeente Wijk bij Duurstede hecht veel waarde aan het creëren van draagvlak en participatie. De gemeente gaat graag in gesprek met inwoners en belangenorganisaties om tot breed gedragen besluiten te komen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 150 - Landgoed de Lange Akkers BV		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	De geplande (en mogelijk toekomstige) windturbines in het buitengebied tussen de Gooyerdijk en de Langbroekerdijk maken directe inbreuk op het natuurschoon van indiener.	De gronden tussen de Gooyerdijk en de Langbroekerdijk behoren tot het coulissenlandschap. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener laat weten dat de windturbines in het zicht en op gehooraafstand te staan.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische	De zienswijze leidt niet tot aanpassing

		beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder geluidhinder (inrichtingslawaaï), geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener stelt dat er onvoldoende draagvlak is onder belanghebbers.	Er geldt een inspanningsverplichting voor het creëren van draagvlak; dit dient door de aanvrager van een windturbine aantoonbaar (en verifieerbaar) gemaakt te worden. De gemeente heeft bij het opstellen van het paraplubestemmingsplan een informatieavond georganiseerd om participatie te creëren in de procedure van het paraplubestemmingsplan.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener stelt dat inwoners inadequaat en misleidend zijn geïnformeerd door de gemeente over het onderwerp van de windturbines.	De gemeente heeft geïnteresseerden vroegtijdig en via verschillende kanalen uitgenodigd om deel te nemen aan de informatiebijeenkomst die op woensdagavond 25 november 2020 werd gehouden. Tijdens deze avond is toegelicht hoe het Ontwerp Paraplubestemmingsplan tot stand is gekomen en wat het plan op hoofdlijnen inhoudt. Er was gelegenheid voor het stellen van vragen en die zijn tijdens de avond of later per e-mail of telefonisch beantwoord.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 151 - Landgoed Weerdesteyn		
	Indiener heeft met grote waardering kennis genomen van de beleidsnota, het paraplubestemmingsplan en de kaart "Kleinschalige windturbines" in het buitengebied van Wijk bij Duurstede. Deze drie documenten schetsen op een heldere en evenwichtige wijze mogelijkheden en beperkingen die verbonden zijn met het plaatsen van deze kleinschalige windturbines. Indiener verzoekt toch dringend om expliciet aandacht te geven aan de Langbroekerdijk. Aan de Langbroekerdijk is het grootste deel van de rijksmonumenten en de gemeentelijke monumenten	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

	gelegen van Langbroek. Deze grote monumentendichtheid maakt het tot een uniek cultuurhistorisch gebied. De in de plannen opgenomen bepaling dat er in een straal van 100 meter rond een monument in ieder geval geen windturbine mag worden geplaatst is hiervoor in ieder geval niet toereikend. Het is bovendien slecht te overzien hoe dit beleid voor het geheel van de Langbroekerdijk op termijn zal uitpakken. Indiener geeft aan dat de volgende aanvullingen gedaan dienen te worden op de gegeven voorschriften door: – ter weerszijden van de Langbroekerdijk een strook van 100 meter te definiëren waarin geen windturbines worden toegestaan. – onmiddellijk buiten deze strook aan de Langbroekerdijk uitsluitend molens van maximaal 15 m (ashoogte) toe te staan. – het plaatsen van meerdere windmolens dicht bij elkaar uit te sluiten.		
	Indiener 152 - Landschap Erfgoed Utrecht		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener maakt bezwaar tegen het mogelijk toestaan van windturbines in het Langbroekerweteringgebied omdat indiener dit gebied ziet als een van de pareltjes in de provincie Utrecht. Het lijkt indiener onmogelijk de kernkwaliteiten van De Stichtse Lustwarande te behouden als her en der windturbines worden toegestaan, hetgeen naar mening van indiener tot significante verromming van het landschap en inbreuk op de gebiedswaarden zal leiden.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Een gemeentelijk energieplan vraagt visie, coördinatie, goed onderzoek, grondig planmatig werk, inspraak van belanghebben-	Het paraplubestemmingsplan Kleinschalige windturbines is zorgvuldig tot stand gekomen. Aanleiding	De zienswijze leidt niet tot aanpassing

	den, afweging van belangen en planschade en tenslotte feilloze uitvoering. Indiener is van mening dat door de proceskeuze met name de belangen van de aanvragers prevaleren.	voor het plan was de groeiende vraag van initiatiefnemers die een kleinschalige windturbine wilden oprichten. De keuze om hieraan mee te werken ging vooraf door een belangenafweging. Ook tijdens de planvorming zijn continue belangen afgewogen en is de beleidsnota meermaals aangescherpt. Dit heeft geleid tot het Ontwerp Paraplubestemmingsplan en de Beleidsnota Kleinschalige windturbines en deze hebben 6 weken ter inzage gelegen. Naar aanleiding van de binnengekomen zienswijzen wordt opnieuw gekeken of de beleidsnota kan worden aangescherpt en daarbij worden opnieuw belangen afgewogen. In de totstandkoming van het plan hebben wij ons door verschillende experts op verschillende beleidsonderdelen laten adviseren.	van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener adviseert het nu voorliggende windmolenplan op te schorten en mee te nemen in de bredere energiestrategie en RES-discussie.	Kleinschalige windturbines zijn bedoeld voor het opwekken van de energie die voor het eigen (agrarisch) bedrijf nodig is. Hoe hoger de windmolen hoe groter de elektriciteitsopbrengst. Eén windturbine met een tiphoogte van 240 meter levert stroom aan 4800 huishoudens. Er zijn daarom heel veel kleinschalige windturbines nodig om een significante bijdrage te leveren aan de energiebehoefte van huishoudens en bedrijven. Daarom worden kleinschalige windturbines niet meegenomen in de bijdrage voor de RES. Binnen de RES wordt onderzocht waar en hoe het best grootschalige duurzame elektriciteit op land opgewekt kan worden. Daarnaast wordt onderzocht welke alternatieve warmtebronnen er zijn voor aardgas.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener stelt dat er uit interactie blijkt dat er weinig draagvlak lijkt te zijn in de gemeenschap. Indiener vraagt hier rekenschap mee	De binnengekomen zienswijzen leiden mogelijk tot aanpassing van het paraplubestemmingsplan. We	De zienswijze leidt niet tot aanpassing

	te houden.	lezen zorgvuldig waar de zienswijzen over gaan en wegen opnieuw verschillende belangen af.	van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 153 - LTO Kromme Rijn en Heuvelrug		
	Indiener complimenteert de gemeente met de voortvarende wijze waarop de energietransitie op de agrarische bedrijven van indiener middels een bestemmingsplan helpt mogelijk te maken. Indiener ziet graag enige aanpassing in de ruimtelijke voorwaarden, waarin wordt vermeld dat de opwekking uitsluitend aangewend mag worden ten behoeve van het bedrijf. Met name de bedrijven die overgaan tot de realisatie van de stroomopwekking op deze manier zullen in ontwikkeling zijn met een blik op de toekomst. Dus als er bij vergunningaanvraag enige overcapaciteit zal zijn welke in eerste instantie terug geleverd wordt op het net zal dat mogelijk moeten zijn.	De kleinschalige windturbine is bedoelt om te kunnen voorzien in de energiebehoefte voor de primaire bedrijfsfunctie. We vragen echter niet van een aanvrager om het energieverbruik aan te tonen. We vinden het echter wel van belang dat bij een eventuele aanvullende energiebehoefte eerst de mogelijkheden voor zonne-energie worden verkend, omdat beide vormen van energieopwekking complementair zijn aan elkaar. Niettemin willen we de realisatie van meerdere windturbines bij een bedrijf niet op voorhand uitsluiten. Daarom voorziet de beleidsnota in de mogelijkheid meer dan één windturbine per erf op te richten. Om te voorkomen dat het landschap onevenredig wordt aangepast mag bij ten hoogste vier agrarische bedrijven meer dan één windturbine worden gerealiseerd, mits dit noodzakelijk is om te kunnen voorzien in de (eigen) energiebehoefte en met een maximum van twee windturbines per bedrijf.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 154 - SBNL Natuurfonds		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener maakt bezwaar tegen het mogelijk toestaan van windturbines in het Langbroekerweteringgebied omdat indiener dit gebied ziet als een van de pareltjes in de provincie Utrecht. Het lijkt	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 152.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan

	indiener onmogelijk de kernkwaliteiten van De Stichtse Lustwarande te behouden als her en der windturbines worden toegestaan, hetgeen naar mening van indiener tot significante verromming van het landschap en inbreuk op de gebiedswaarden zal leiden.		en de beleidsnota.
	Een gemeentelijk energieplan vraagt visie, coördinatie, goed onderzoek, grondig planmatig werk, inspraak van belanghebbenden, afweging van belangen en planschade en tenslotte feilloze uitvoering. Indiener is van mening dat door de proceskeuze met name de belangen van de aanvragers prevaleren.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 152.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener adviseert het nu voorliggende windmolenplan op te schorten en mee te nemen in de bredere energiestrategie en RES-discussie.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 152.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Het is van groot belang draagvlak te creëren binnen de gemeenschap. Indiener stelt dat er uit interactie blijkt dat er weinig draagvlak lijkt te zijn in de gemeenschap. Indiener vraagt hier rekening mee te houden.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 152.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 155 - Utrechts Landschap		
	Indiener onderschrijft de ambities van de gemeente om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Toch maakt indiener zich zorgen om het voorgenomen beleid voor het mogelijk maken van kleine windturbines (tot 20 meter). Indiener ziet kansen om een koppeling te maken tussen natuur en energie, maar dat vereist wel een grote mate van robuustheid van het Natuurnetwerk Nederland. Die robuustheid is er op dit moment absoluut niet. In de gemeente Wijk bij Duurstede liggen diverse gebieden die behoren tot het NNN. Windturbines, ook de kleinere kunnen het NNN en de ecopassages verstoren, zowel in de gebruiks- als aanlegfase. Indiener	In dit bestemmingsplan is er bewust voor gekozen om kleinschalige windturbines in het Natuurnetwerk Nederland niet toe te staan, ter bescherming van de aanwezige natuurwaarden. Dit is vermeld in de beleidsnota en in de toelichting van het bestemmingsplan. Deze gebieden zijn echter wel opgenomen in de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan. Naar aanleiding van de zienswijzen is besloten om de verbeelding aan te passen, zodat Natura 2000-gebieden niet tot het plangebied behoren. Het uit-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de verbeelding of het bestemmingsplan.

	vraagt bij het zoeken naar geschikte opweklocaties de aandacht voor het instandhouden van het NNN en de functionaliteit van ecopassages en de kwaliteit van het landschap. Indiener verzoekt, zolang het NNN nog niet compleet en niet voldoende robuust is, het gehele NNN te vrijwaren van nieuwe verstoringsbronnen.	snijden van het Natuurnetwerk Nederland zou echter leiden tot een heel versnipperd plangebied. In het NNN kan überhaupt geen windturbine komen op basis van de beleidsnota. Bovendien wordt het NNN regelmatig gewijzigd. Derhalve is het niet wenselijk om het NNN uit het plangebied weg te nemen.	
	Indiener verzoekt om het plan op te schorten en mee te nemen in de bredere energiestrategie en RES-discussie.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 152.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 156 - Utrechts Particulier Grondbezit		
	De landgoederen en agrarische bedrijven in en rond het plangebied vervullen veel maatschappelijke functies, zoals het beschermen van natuur en biodiversiteit, cultureel erfgoed en een fraai landschap, het duurzaam produceren van voedsel, het geven van ruimte aan water en toegankelijkheid voor recreanten. Indiener doet een dringend verzoek om bij de besluitvorming rekening te houden met het behoud van het cultuurhistorisch karakter van dit unieke landschap, haar natuur, biodiversiteit en de belangen van de directe betrokkenen.	Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd. Daarnaast verwijzen we voor de beantwoording van deze zienswijze naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder natuur en biodiversiteit, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 157		
	Het verbaast indiener dat het gemeentebestuur deze kleine windturbines niet meeneemt (mee laat nemen) in het grotere plaatje van de energietransitie zoals die momenteel in U16 RES verband wordt uitgewerkt. Hierin worden wel zonnepanelen, zonneparken	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 152.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de be-

	en grote windturbines meegenomen. Indieneer ziet deze relatie graag uitgewerkt in de Beleidsnota.		leidsnota.
	Veel kleine turbines doen niet alleen afbreuk aan de landschappelijke kwaliteit, ze zijn ook voor vogels veel dodelijker dan een enkele grote molen.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap en natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Er zijn 100 potentiële bouwvlakken waar het plaatsen van windturbines mogelijk wordt gemaakt. De gemeente verwacht geen grote aantallen, maar er is geen maximum ingesteld. Indieneer stelt voor om een maximum in te stellen van 10 windturbines.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het aantal windturbines. Hierin is uitgelegd dat er een regeling zal worden opgenomen voor een maximum aantal windturbines in twee van de drie zones waar windturbines worden toegestaan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Uit het Pondera rapport blijkt dat een grote windturbine evenveel energie levert als 600 kleine, waarmee een hagelslag aan kleine turbines kan worden voorkomen.	Het aantal kleinschalige windturbines dat binnen de gemeente mogelijk is wordt gemaximeerd. Zodoende kunnen er geen 600 kleinschalige windturbines verrijzen en ook geen 100. De kleinschalige windturbines dragen bescheiden bij aan de gemeentelijke duurzaamheidsambitie. Op het niveau van een individuele (agrarische) onderneming kan de toepassing van een kleinschalige windturbine wel een oplossing zijn.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indieneer geeft aan dat vanuit landschappelijk oogpunt zonnepanelen op daken van agrarische bebouwing en gebouwen op bedrijventerreinen veel minder verstorend zijn en daarmee de voorkeursoplossing heeft. Indieneer ziet graag dat hierop wordt gestuurd in het Toetsingskader. Dus eerst het maximum aantal zonnepalen op daken, pas daarna komen windturbines in beeld.	De combinatie van zonne-energie en windenergie is de ideale situatie, omdat zon en wind elkaar aanvullen. Vanuit landschappelijk oogpunt zijn daken met zonnepanelen minder verstorend dan een windturbine. In de beleidsnota en in de toelichting kan worden vermeld dat eerst de daken optimaal benut moeten	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

		worden voor zonne-energie indien mogelijk.	
	Indiener stelt dat het Toetsingskader aangescherpt moet worden. Er dient alleen toestemming gegeven te worden bij een aantoonbare energiebehoefte op het eigen bedrijf voor de primaire bedrijfsfunctie, dus niet om nevenactiviteiten van energie te voorzien. Bij een agrarische functie komen alleen grondgebonden bedrijven in aanmerking. Er wordt maximaal 1 windturbine per bedrijf vergund die op het bouwvlak moet worden geplaatst zoals dat op de dag van publiceren van het ontwerp van dit paraplubestemmingsplan in de Staatscourant was vergund, dus op 5 november 2020.	De kleinschalige windturbine is bedoelt om te kunnen voorzien in de energiebehoefte voor de primaire bedrijfsfunctie. We vragen echter niet van een aanvrager om het energieverbruik aan te tonen. We vinden het echter wel van belang dat bij een eventuele aanvullende energiebehoefte eerst de mogelijkheden voor zonne-energie worden verkend, omdat beide vormen van energieopwekking complementair aan elkaar zijn. Niettemin willen we de realisatie van meerdere windturbines bij een bedrijf niet op voorhand uitsluiten. Daarom voorziet de beleidsnota in de mogelijkheid meer dan één windturbine op te richten. Om te voorkomen dat het landschap onevenredig wordt aangetast mag bij ten hoogste vier agrarische bedrijven meer dan één windturbine worden gerealiseerd, mits dit noodzakelijk is om te kunnen voorzien in de (eigen) energiebehoefte en met een maximum van twee windturbines per bedrijf.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Waardevolle natuurgebieden worden gelukkig ontzien, wat ontbreekt is de Kromme Rijn, waarvan vaak alleen de watergang onder het NNN-regime valt. Indiener stelt voor dat rond de Natura 2000, NNN, Groene Contour en de Kromme Rijn een vrijwaringszone van 100 meter wordt aangehouden waarin geen windturbines zullen worden geplaatst.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap en natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Een vrijwaringszone van 100 meter stellen wij ook voor wat betreft de bebouwde kom van de kernen en de buurtschappen Overlangbroek, Steenen Brug en Dwarsdijk.	Hiermee duidt indiener op de hinder die gevoelige functies, zoals woningen, mogelijk kunnen ondervinden van de windturbines. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de on-	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		derzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder hinder ten aanzien van gevoelige functies, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	
	Indiener stelt voor om in de stiltegebieden alleen windturbines toe te staan die niet meer geluid maken dan de streefwaarde voor die gebieden, 40 dB(A).	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe voorkomen wordt dat de kleinschalige windturbines negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Een zeer belangrijke rol is weggelegd voor de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en de Onafhankelijk Landschapsdeskundige. Indiener heeft behoefte aan objectieve en meetbare criteria om het landschap te beschermen, hierbij moeten ook natuur en ecologie als voorwaardige aspecten meegewogen worden. Het gevolgde proces moet transparant zijn.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap en natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Het lijkt indiener onmogelijk om de kernkwaliteiten van Langbroekerwetering vast te houden als hier her en der windturbines met een tiphoogte van 25 meter worden neergezet. Hierdoor mogen voor het Langbroekerweteringgebied geen windturbines wordenvergund.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Het gemeentebestuur verschaft zich beleidsruimte om via de hardheidsclausule af te kunnen wijken van alle bepalingen uit de Beleidsnota en het daarin opgenomen Toetsingskader. Hiermee zouden in theorie windturbines kunnen worden neergezet op iedere plek zoals bijvoorbeeld een NNN gebied. Dat vindt indiener ongewenst, die beleidsruimte moet er niet komen. De hardheidsclausule moet uit het beleidskader worden geschrapt.	In de beleidsnota is een hardheidsclausule opgenomen. Dit betekent dat het college van burgemeester en wethouders één of meerdere bepalingen van de beleidsnota buiten toepassing kan laten of daarvan kan afwijken, indien de gevolgen van het handelen overeenkomstig de beleidsregel vanwege bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsnota te dienen doelen. Slechts in uitzonderlijke gevallen wordt deze re-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		geling toegepast. Om te voorkomen dat de toepassing van een beleidsregel eventueel meer kwaad dan goed doet is het niet wenselijk om deze hardheidsclausule te schrappen.	
	Indiener 158		
	De indiener stelt dat de communicatie rondom het paraplubestemmingsplan mistig, rommelig en onpersoonlijke is verlopen. Zo ook de informatie over de plaatsing van zonneveld en mega windmolens (200m) in het kader van de RES. De inwoners van de gemeente zijn totaal in verwarring en het is aan de gemeente om het vertrouwen terug te winnen.	De gemeente heeft geïnteresseerden vroegtijdig en via verschillende kanalen uitgenodigd om deel te nemen aan de informatiebijeenkomst die op woensdagavond 25 november 2020 werd gehouden. Tijdens deze avond is toegelicht hoe het Ontwerp Paraplubestemmingsplan tot stand is gekomen en wat het plan op hoofdlijnen inhoudt. Er was gelegenheid voor het stellen van vragen en die zijn tijdens de avond of later per e-mail of telefonisch beantwoord.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Volgens indiener heeft de plaatsing van windmolen met een as hoogte van 20 meter, 2,5 tot 3 keer de hoogte van de bebouwing een enorme impact op de directe leefomgeving van de bewoners.	De beoogde hoogte van de kleinschalige windturbines is deels gebaseerd op hetgeen wordt beschreven in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie. De provincie biedt ruimte voor kleinschalige particuliere initiatieven tot 20 meter en voor turbines vanaf 60 meter. Turbines tot 20 meter hebben beperkt rendement en hebben een beperkte impact op de omgeving. Vanwege hun beperkte impact op de omgeving worden deze aanvaardbaar geacht. Om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen zijn kleinere windmolens met een beperkter rendement niet wenselijk.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Volgens indiener heeft de wethouder toegezegd dat er geen windmolens zouden komen in Wijk bij Duurstede.	Hier zijn grote windturbines bedoeld. Op 3 juli 2018 is een motie aangenomen die was ingediend naar aanleiding van de plannen van de gemeente Houten voor plaatsing van 4 mega windmolens bij de Goyerbrug. Het college van Houten had uitgesproken	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		dat ze 4 mega windmolens met een maximale mast-hoogte van 166 meter wilde plaatsen op haar grondgebied op de gemeentegrens van Houten en Wijk Bij Duurstede. De motie om hiertegen bezwaar te maken bij de gemeenteraad van Houten is aangenomen. Verder staat in de Toelichting van de motie: <i>‘Op grond van het zogenaamde voorzorgsbeginsel t.a.v. de gezondheid van inwoners, zou de lokale overheid er in het dicht bevolkte Nederland beter aan doen ontwikkelingen en onderzoeken af te wachten alvorens verder te gaan met het plaatsen van windmolens op land. Met de huidige kennis van zaken kan men concluderen dat windmolens op land weinig tot geen rendement hebben t.o.v. de maatschappelijke investering en dat de gezondheidsrisico’s van megamolens zo evident zijn dat persoonlijk leed en schadeclaims niet te vermijden zijn.’</i> (Bron: https://wijkbijduurstede.notubiz.nl/document/6654496/1). In deze passage gaat het dus over ‘megamolens’. Het bezwaar tegen windturbines gaat hier duidelijk over grote windturbines en niet om de kleinschalige windturbines.	
	Indiener is van mening dat de komst van potentieel 200 windmolens het landschap sterk zullen ontsieren en hinder opleveren voor de fauna. En dat in het mooie landschap van de gemeente en de beschermde natuurgebieden.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap en natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener is van mening dat het paraplubestemmingsplan alleen betrekking moet en kan hebben op zuivere agrarische bedrijven. Een erf met daarop een "boer" die zijn hoofdinkomen uit een niet	De kleinschalige windturbine is bedoelt om te kunnen voorzien in de energiebehoefte voor de primaire bedrijfsfunctie. Daarom is maximaal één kleinschali-	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestem-

	agrarische onderneming haalt moet zeker niet aanmerking kunnen komen.	ge windturbine per erf toegestaan. We vragen echter niet van een aanvrager om het energieverbruik aan te tonen.	mingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 159		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener is geschokt en verpletterd over het zelfs maar denken over het plan. Indiener stelt dat er respect dient te zijn voor dit gebied en dat er dankbaarheid getoond moet worden voor deze streek in het gemeentegebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 160		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener vraagt tevens de aandacht voor de meest recente ontwikkeling in Zeeland waar een plan van de EPZ gepresenteerd is om twee moderne kerncentrales te bouwen, naast de bestaande centrale. Die kunnen tezamen voorzien in 25% van de Nederlandse stroomvoorziening en fossielvrij! Indiener stelt dat dergelijke initiatieven even de tijd gegund moet worden en dat er geen overhaaste beslissingen genomen moeten worden om een uniek landschap te vernielen met een giga investering met een 0% ren-	Wij nemen dit onderdeel van deze zienswijze voor kennisgeving aan. Wat betreft het rendement kan worden gesteld dat agrariërs middels een kleinschalige windturbine weldegelijk in hun energiebehoefte kunnen voorzien. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksas-	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

	dement en heel veel belasting, zowel in geld als in woongenot voor de burgers.	pecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder onderzoeksaspecten ten aanzien van het woongenot en het landschap, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	
	Indiener 161		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat de nadruk op het gebied op kleinschalige landbouw moet liggen in combinatie met kastelen en ander cultureel erfgoed. Het zijn met name deze grootschalige veehouderijen die nu aanspraak maken op het plaatsen van windturbines. Als er ingezet wordt op kleinschaligheid, is het meer dan voldoende de daken van schuren te voorzien van zonnepanelen. Indiener stelt dat dit een oplossing is die veel minder ingrijpend is voor het uiterlijk van het gebied.	De combinatie van zonne-energie en windenergie is de ideale situatie, want zon en wind vullen elkaar aan. We vragen echter niet van een aanvrager om het energieverbruik aan te tonen. Het Langbroekerweteringgebied heeft een hoge cultuurhistorische waarde en daarom willen wij inzetten op kleinschaligheid. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener geeft aan dat verschillende langjarige testen van kleine windmolens hebben bewezen, dat deze slechts een fractie van hun door de leveranciers geclaimde rendementen realiseren. Het is daarmee een extreem inefficiënte manier van energie opwekken.	Er zullen verschillen zijn in de energieopwekking van verschillende type windmolens. De keuze voor een type molen en leverancier is echter geheel aan de initiatiefnemer zelf. De gemeente geeft alleen randvoorwaarden mee waaraan de windmolen moet voldoen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener geeft aan dat tijdens de sessies van het Burgerpanel voor de vaststelling van criteria voor het aanleggen van zonneweides bij herhaling is aangegeven dat windenergie in het bui-	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 152.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestem-

	tengebied, en al helemaal niet in het Langbroekerwetering gebied een optie zou zijn. Indiener gaat er dan ook vanuit dat deze positie gehandhaafd blijft.		mingsplan of de beleidsnota.
	Indiener pleit er voor om af te zien van het ontwerp Paraplubestemmingsplan en te heroverwegen in samenspraak met bewoners welke richting te kiezen voor het Langbroekerwetering gebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	De gemeente betreft in de regel de bewoners actief bij de instandhouding en versterking van het buitengebied in al haar facetten. De huidige, voor indiener zeer onverwachte, ontwikkeling van het paraplubesluit gaat volledig voorbij aan deze bestaande relatie tussen de gemeente en betrokken en actieve bewoners van het buitengebied. Door deze onrust dreigt ook een vervelende situatie te ontstaan tussen bewoners in het buitengebied onderling. We hopen dat in de komende periode een open en helder proces plaats zal gaan vinden waarin ruimte is voor de zorgen, meningen en belangen van alle bewoners van het buitengebied waarbij natuurlijk ook de energie-opgave een rol speelt.	De gemeente heeft geïnteresseerden vroegtijdig en via verschillende kanalen uitgenodigd om deel te nemen aan de informatiebijeenkomst over het Ontwerp Paraplubestemmingsplan die op woensdagavond 25 november 2020 werd gehouden. Een tweede informatieavond volgt nog. Die zal gaan over de nota van zienswijzen en aanpassingen aan het Ontwerp Paraplubestemmingsplan naar aanleiding van de ingediende zienswijzen. De gemeente neemt hiermee verantwoordelijkheid in het zorgvuldig doorlopen van de procedure rond het paraplubestemmingsplan.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 162		
	Hoewel indiener positief staat ten opzichte van wind en zonne-energie (ook in de gemeente Wijk bij Duurstede en ook voor kleinschalige windturbines), is indiener van mening dat het Paraplubestemmingsplan kleinschalige windturbines en beleidsnota kleinschalige windturbines in deze vorm niet kan worden goedgekeurd. Het is onduidelijk om hoeveel potentiële windturbines het gaat in de verschillende delen van het plangebied. Nergens leest indiener een kader of normering van de aantallen per gebiedsdeel (bv coulissenlandschap). De zwaarte van de aantasting van	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het aantal windturbines. Hierin is uitgelegd dat er een regeling zal worden opgenomen voor een maximum aantal windturbines in twee van de drie zones waar windturbines worden toegestaan. Daarnaast geldt dat het waarborgen van de kern-	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

	het landschap kan dus niet beoordeeld worden.	kwaliteiten van het landschap een belangrijk onderdeel vormt in dit bestemmingsplan. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	
	Er is geen planologische visuele schets/simulatie per gebied hoe de windmolens in het landschap passen. Burgers hebben derhalve geen inzicht in de potentiële wijzigingen van uitzicht in het landschap.	Indien een initiatiefnemer een kleinschalige windturbine wenst te realiseren, moet worden voorzien in een landschappelijk inpassingsplan. Het realiseren van dit landschappelijke inpassing is als voorwaarde opgenomen bij de afwijkingsbevoegdheid. Om sturing aan de ontwikkeling van kleinschalige windturbines te geven worden strengere eisen gesteld aan de realisatie van kleinschalige windturbines, zoals beschreven in de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot onder meer het aspect cultuurhistorie (onder onderzoeksaspecten).	De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Voor geluidsbelasting wordt in de stukken slechts verwezen naar een algemene VNG norm die aangeeft dat er 100 m afstand moet zijn tot woonbebouwing bij een wiekbreedte van 20 m. Nergens worden de volgende punten aangegeven: – de akoestische normen in het stiltegebied – welke akoestische belasting voor woonhuizen de gemeente acceptabel acht – welke geluidsbelasting de molens gemiddeld veroorzaken – welke normen er gesteld gaan worden aan geluidsbelasting door de kleinschalige windturbines	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe voorkomen wordt dat de kleinschalige windturbines negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden. Wat betreft de geluidsbelasting van de windturbines ten aanzien van gevoelige functies zoals woonhuizen verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de omgevingsaspecten. Hierin is uitge-	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

		legt hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder geluid (inrichtingslawaaï), geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	
	Door het ontbreken van een kader in termen van aantallen, van visuele en van akoestische kaders en het “ja mits beleid” is er geen grip op de impact van de windturbines in het landschap, op stiltegebieden en op flora en fauna. Ver-rommeling van het landschap is daarmee een (onaanvaardbaar) risico.	Indiener maakt zich zorgen dat de kleinschalige windturbines zorgen voor een ver-rommeling van het landschap. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener geeft aan dat aantasting van het cultuurhistorisch landschap en geluidsbelasting van het buitengebied moet worden afgewogen tegen het energierendement dat kleinschalige windmolens leveren. Deze afweging en cijfermatige onderbouwing ontbreekt geheel. Nu is het onduidelijk of de opbrengst de aantasting van het landschap wel waard is.	Ook de gemeente Wijk bij Duurstede wil bijdragen aan een duurzame samenleving. Om dit te bereiken is het van belang het energieverbruik te verminderen en over te schakelen op hernieuwbare vormen van energie. Windenergie is - naast het opwekken van zonne-energie - één van de duurzame energiebronnen waar Wijk bij Duurstede graag op wil inzetten. Wat betreft het rendement van de beoogde windturbines kan worden gesteld dat agrariërs middels een kleinschalige windturbine weldegelijk in hun energiebehoefte kunnen voorzien. Daarbij geldt dat het waarborgen van de kernkwaliteiten van het landschap een belangrijk onderdeel vormt in dit bestemmingsplan. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

	De conclusies in het stuk over passendheid binnen regels en beleid in de “toelichting op het bestemmingsplan” zijn oppervlakkig en één-dimensionaal beredeneerd vanuit de wens om windturbines te plaatsen. Verder wordt slechts in algemene zin getoetst aan bestaand beleid en normen. Van een échte inhoudelijke afweging van de verschillende belangen is in de toelichting geen sprake. Dit lijkt indiener een vereiste bij dit plan.	Een bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld indien is gebleken dat het plan niet in strijd is met het geldende beleid. Daarom heeft in de toelichting van het bestemmingsplan een uitvoerige toetsing plaatsgevonden aan het geldende beleid vanuit zowel het Rijk, de provincie als de gemeente. Hierin zijn alle relevante belangen betrokken. Op basis van deze toetsing wordt geconcludeerd dat het plan in lijn is met het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 163		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener maakt ernstig bezwaar tegen het mogelijk toestaan van windturbines in het Langbroekerweteringgebied. Dit gebied is goed beschermd als NNN, Natura 2000 gebied en ook stiltegebied. Indiener vindt het onacceptabel om met turbines daar inbreuk op te laten maken.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd. Daarnaast verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe voorkomen wordt dat de kleinschalige windturbines negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden. Verder geldt dat de realisatie van kleinschalige windturbines in het Natuurnetwerk Nederland en het Natura 2000-gebied niet is toegestaan. Dit is vermeld in de beleidsnota en in de toelichting van het bestemmingsplan. Deze gebieden zijn echter wel opgeno-	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

		men in de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan. Naar aanleiding van de zienswijzen is besloten om de verbeelding aan te passen, zodat Natura 2000-gebieden niet tot het plangebied behoren. Het uitsnijden van het Natuurnetwerk Nederland zou leiden tot een heel versnipperd plangebied. In het NNN kan überhaupt geen windturbine komen op basis van de beleidsnota. Bovendien wordt het NNN regelmatig gewijzigd. Derhalve is het niet wenselijk om het NNN uit het plangebied weg te nemen.	
	Indiener verwijst specifiek naar de buurman die één van de aanvragers is voor een turbine. Indiener is hierover nooit geïnformeerd door de buurman en heeft ernstig bezwaar tegen het plan in het algemeen en specifiek tegen de turbine van de buurman	Eén van de voorwaarden voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine is dat er naar draagvlak wordt gezocht onder de omwonenden. Er is een inspanningsverplichting voor het creëren van draagvlak; dit dient aantoonbaar (en verifieerbaar) gemaakt te worden.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener stelt dat er onvoldoende draagvlak is onder belanghebbenden. Het plan is slechts ter bevoordeling van enkele agrariërs.	Het paraplubestemmingsplan Kleinschalige windturbines is zorgvuldig tot stand gekomen. Aanleiding voor het plan was de groeiende vraag van initiatiefnemers die een kleinschalige windturbine wilden oprichten. De keuze om hieraan mee te werken ging vooraf door een belangenafweging. Ook tijdens de planvorming zijn continue belangen afgewogen en is de beleidsnota meermaals aangescherpt. Dit heeft geleid tot het Ontwerp Paraplubestemmingsplan en de Beleidsnota Kleinschalige windturbines en deze hebben 6 weken ter inzage gelegen. Naar aanleiding van de binnengekomen zienswijzen wordt opnieuw gekeken of de beleidsnota kan worden aangescherpt en daarbij worden opnieuw belangen afgewogen. In de totstandkoming van het plan hebben wij ons door verschillende experts op verschil-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		lende beleidsonderdelen laten adviseren.	
	Indiener stelt dat inwoners inadequaar en misleidend zijn geïnformeerd door de gemeente over het onderwerp van de windturbines.	De gemeente heeft geïnteresseerden vroegtijdig en via verschillende kanalen uitgenodigd om deel te nemen aan de informatiebijeenkomst die op woensdagavond 25 november 2020 werd gehouden. Tijdens deze avond is toegelicht hoe het Ontwerp Paraplubestemmingsplan tot stand is gekomen en wat het plan op hoofdlijnen inhoudt. Er was gelegenheid voor het stellen van vragen en die zijn tijdens de avond of later per e-mail of telefonisch beantwoord.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 164		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener vraagt zich af wat het effect is van windmolens op het milieu? Is er bijvoorbeeld een MER uitgevoerd en ter inzage beschikbaar voor belanghebbenden?	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de milieueffectrapportage. Hierin is uitgelegd hoe in dit bestemmingsplan is omgegaan met de milieueffectrapportage.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener vraagt zich af welke maatregelen er worden genomen ingeval van plaatsing van windmolens om vogelsterfte te voorkomen?	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener vraagt zich af welke alternatieven voor de plaatsing van windmolens er zijn overwogen en wat de uitkomst was van die studie?	Er zijn vooraf geen alternatieven overwogen. Wel wordt in de beleidsnota als voorwaarde gesteld dat eerst de mogelijkheden voor zonne-energie optimaal	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestem-

		benut dienen te worden, voordat een kleinschalige windturbine kan worden aangevraagd. Juist de combinatie van zonne-energie en windenergie levert de optimale situatie op, omdat zon en wind elkaar aanvullen. Het is dus niet de vraag of zon dan wel wind het beste voorziet in de energiebehoefte, maar juist de combinatie van beide levert de energie op die nodig is voor de bedrijfsvoering van (agrarische) bedrijven.	mingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 165		
	Indiener maakt bezwaar tegen het plaatsen van windturbines in het Langbroekerweteringgebied. Het cultuur-historisch karakter (coulissenlandschap) van het gebied zal door horizonvervuiling worden aangetast. Het bouwen van kleine windmolens bij boeren doet afbreuk aan de schaal van het Langbroekerweteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Er wordt afbreuk gedaan aan de rust in het stiltegebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe voorkomen wordt dat de kleinschalige windturbines negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat er nog genoeg ruimte is op daken van boerenschuren voor zonnepanelen.	De combinatie van zonne-energie en windenergie is de ideale situatie, omdat zon en wind elkaar aanvullen. Vanuit landschappelijk oogpunt zijn daken met zonnepanelen minder verstorend dan een windturbine. In de beleidsnota en in de toelichting kan worden vermeld dat eerst de daken optimaal benut moeten worden voor zonne-energie indien mogelijk.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat de nadelige effecten van de veeteelt op het milieu zo langzamerhand zijn bekend. Hierdoor moet de uitstoot van	Ook de gemeente Wijk bij Duurstede wil bijdragen aan een duurzame samenleving. Om dit te bereiken	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing

	stikstof en koolstof worden verlaagd. Het kan dan ook bijna niet anders dan dat melkveehouders hun veestapel zullen moeten verminderen. Bij mindering van het aantal koeien / melkrobots zal ook het energieverbruik afnemen. Hierdoor is het toestaan van windturbines misplaatst.	is het van belang het energieverbruik te verminderen en over te schakelen op hernieuwbare vormen van energie. Windenergie is - naast het opwekken van zonne-energie - één van de duurzame energiebronnen waar Wijk bij Duurstede graag op wil inzetten. Door het realiseren van kleinschalige windturbines kunnen de agrariërs hun energiebehoefte verduurzamen, ook in de toekomst.	van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	In de Landbouwvisie van de provincie Utrecht 2017 wordt gepleit voor o.a. een hogere landschapskwaliteit. Indiener stelt dat het plaatsen van windmolens daarmee in strijd is.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan en dat de kernkwaliteiten van het landschap gewaarborgd zijn.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener is wel voor wind- en zonne-energie en stelt voor om (grote) windmolens te concentreren langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Deze zijn veel effectiever en de opbrengst komt aan iedereen ten goede.	De wens die indiener heeft, komt niet overeen met de wens van de gemeenteraad. Er komen in deze ambtsperiode geen grote windmolens langs het Amsterdam-Rijnkanaal. In het Coalitieakkoord 2018-2022 is beschreven dat er geen grote windturbines komen.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 166		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener maakt bezwaar tegen het plaatsen van windturbines in het Langbroekerweteringgebied. In dit mooie en unieke landschap horen geen windmolens thuis.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitge-	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

		legt hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	
	Indiener 167		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat het plan een opmaat is voor verdere verrommeling van het nu nog unieke en prachtige weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat de desbetreffende agrariërs en bedrijven eerst zelf naar mogelijkheden moeten kijken zoals zonnepanelen op alle schuurdaken en andere alternatieven.	De combinatie van zonne-energie en windenergie is de ideale situatie, omdat zon en wind elkaar aanvullen. Vanuit landschappelijk oogpunt zijn daken met zonnepanelen minder verstorend dan een windturbine. In de beleidsnota en in de toelichting kan worden vermeld dat eerst de daken optimaal benut moeten worden voor zonne-energie indien mogelijk.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat het voorstel zal zorgen voor een grove aantasting van het gebied en de flora en fauna.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 168		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van

		de zienswijzen van indiener 1.	het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener geeft aan dat 'kleinschalige' windturbines van 20 meter masthoogte eigenlijk middelgrote windturbines zijn.	De beoogde hoogte van de kleinschalige windturbines is deels gebaseerd op hetgeen wordt beschreven in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie. De provincie biedt ruimte voor kleinschalige particuliere initiatieven tot 20 meter en voor turbines vanaf 60 meter. Turbines tot 20 meter hebben beperkt rendement en hebben een beperkte impact op de omgeving. Vanwege hun beperkte impact op de omgeving worden deze aanvaardbaar geacht. In paragraaf 3.4 Coulisselandschap Langbroekerwetering is beschreven dat er naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is besloten om strengere eisen te stellen aan de realisatie van windturbines. Zo is besloten om het maximum aantal kleinschalige windturbines te beperken.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener stelt dat het Weteringgebied een biotoop is met grote biodiversiteit, met deels Natura 2000 gebied. Dieren verplaatsen zich van locatie naar locatie en zullen fysieke hinder ondervinden door het plan. Er dient gedegen onderzoek uitgevoerd te worden op negatieve effecten op soorten. Indiener stelt daarnaast dat het plaatsen van windturbines op boerenerven specifiek invloed heeft op de leefomgeving van zwaluwen en vleermuizen. Er dient gedegen onderzoek uitgevoerd te worden naar deze beschermde diersoorten op boerenerven.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat het geluid van de turbines hinder zal geven op de habitat van dieren.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe voorkomen wordt dat de kleinschalige windturbines negatieve gevolgen hebben voor de habitat van die-	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

		ren.	
	Indiener 169		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener geeft aan dat 'kleinschalige' windturbines van 20 meter masthoogte eigenlijk middelgrote winturbines zijn.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 168.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener stelt dat het Weteringgebied een biotoop is met grote biodiversiteit, met deels Natura 2000 gebied. Dieren verplaatsen zich van locatie naar locatie en zullen fysieke hinder ondervinden door het plan. Er dient gedegen onderzoek uitgevoerd te worden op negatieve effecten op soorten. Indiener stelt daarnaast dat het plaatsen van windturbines op boerenerven specifiek invloed heeft op de leefomgeving van zwaluwen en vleermuizen. Er dient gedegen onderzoek uitgevoerd te worden naar deze beschermde diersoorten op boerenerven.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 168.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat het geluid van de turbines hinder zal geven op de habitat van dieren.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 168.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 170		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Waarom heeft de gemeente Wijk bij Duurstede de ambitie om in	De gemeenteraad heeft in 2016 de ambitie 'ge-	Deze zienswijze leidt

	2030 klimaatneutraal te zijn? In het Nederlands klimaatakkoord is een broeikasemissiereductiedoelstelling in 2030 van 49% afgesproken. Waarom zo ver voor de troepen vooruit lopen?	meente Wijk bij Duurstede klimaatneutraal in 2030' vastgesteld. Daarbij heeft zij uitgesproken om deze ambitie zoveel mogelijk lokaal te realiseren. Het voorgestelde plan kan hier een beperkte bijdrage aan leveren. Het coalitieakkoord van 9 mei 2018 ondersteunt de stimulatie van lokale energieproductie, waarbij de coalitie ruim baan maakt voor het produceren van energie middels duurzame vormen, waaronder windenergie.	niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	De beleidsnota geeft aan dat het met uitsluitend zonne-energie niet mogelijk is om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Is het wel mogelijk om met uitsluitend zonne-energie in 2030 49%-55% minder broeikasgassen uit te stoten?	Er is onderzocht of de doelstelling van de gemeente 'klimaatneutraal in 2030' haalbaar is zonder toepassing van windenergie. In het rapport 'Wijk bij Duurstede Klimaatneutraal 2030' dat in 2016 is opgesteld door Ecofys wordt geconcludeerd dat de doelstelling niet haalbaar is met uitsluitend zonne-energie. Met bestaand beleid (in 2016) wordt ongeveer 30% van de doelstelling bereikt.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Wat zijn de alternatieven voor windenergie die de gemeente heeft onderzocht?	Er loopt op dit moment een ander traject waarin de mogelijkheden voor grote windturbines worden onderzocht binnen de Regionale Energie Strategie (RES). Om de klimaatdoelstelling te kunnen behalen, moet de gemeente de mogelijkheden voor alternatieve energiebronnen zoveel als mogelijk benutten.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Hoe stimuleert de gemeente het verminderen van energiegebruik?	Daarvoor hebben we een energieloket dat inwoners van gratis energieadvies voorziet. Ook bieden we de Gemeentelijke Verduurzamingsregeling aan, nu in Noorderwaard-Noord en hopelijk straks in andere wijken waarmee je zonder investering je woning kunt verduurzamen. We beheren met 15 gemeenten het regionale energieloket JouwHuisSlimmer.nl en we maken waar mogelijk gebruik van landelijke subsi-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		dies om campagnes voor bewoners te starten om hun energieverbruik terug te dringen.	
	Hoeveel kleinschalige windturbines zijn er volgens de gemeente nodig om in 2030 klimaatneutraal te zijn?	De gemeenteraad heeft in 2016 de ambitie 'gemeente Wijk bij Duurstede klimaatneutraal in 2030' vastgesteld. Daarbij heeft zij uitgesproken om deze ambitie zoveel mogelijk lokaal te realiseren. Het voorgestelde plan kan hier een bescheiden bijdrage aan leveren. Het coalitieakkoord van 9 mei 2018 ondersteunt de stimulatie van lokale energieproductie, waarbij de coalitie ruim baan maakt voor het produceren van energie middels duurzame vormen. Het is niet de bedoeling om enkel met kleinschalige windturbines de doelstelling 'Wijk bij Duurstede Klimaatneutraal 2030' te behalen. De realisatie van de kleine windturbines zal een geringe bijdrage leveren aan duurzame energiedoelstellingen. Om de klimaatdoelstelling te kunnen behalen, moet de gemeente de mogelijkheden voor alternatieve energiebronnen zoveel als mogelijk benutten.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Wat voor bijdrage levert de aanleg van kleinschalige windturbines aan de ambitie om in 2030 klimaatneutraal te zijn?	Met het paraplubestemmingsplan kunnen (agrari-sche) bedrijven in de gemeente Wijk bij Duurstede klimaatneutraal worden. De bijdrage is niet concreet te berekenen, omdat niet bekend is hoeveel kleinschalige windturbines worden aangevraagd.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Hoeveel verzoeken voor kleinschalige windturbines zijn er ingediend die de gestelde "groeiende behoefte" vanuit de gemeente onderbouwen?	10 juli 2019 ontvingen wij een principeverzoek voor ruimtelijke ontwikkeling van 5 initiatiefnemers die een kleinschalige windturbine wilden oprichten. Later kwam daar nog 1 aanvrager bij. In de jaren voordat het principeverzoek werd ingediend, lieten deze agrariërs ook al meermaals weten dat zij een kleinschalige windturbine wilden oprichten.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Meerdere kleinschalige windturbines per agrarisch bedrijf zijn niet	De energieopwekking van de kleinschalige windtur-	Deze zienswijze leidt

	uitgesloten. Hoe garandeert de gemeente dat het daadwerkelijk alleen gaat om opwekken van energie voor eigen gebruik?	bine is niet bestemd voor commerciële doeleinden maar uitsluitend ten behoeve van het verbruik van het (agrarische) bedrijf. In veel gevallen zal één windturbine in combinatie met zonne-energie voldoende energie opwekken voor de energiebehoefte van het bedrijf. In sommige gevallen zal één windturbine in combinatie met zonne-energie niet voldoende zijn. Daarom staat in de beleidsnota 'Het heeft de voorkeur per (agrarisch) bedrijf ten hoogste één kleinschalige windturbine te plaatsen. Indien sprake is van een aanvullende energiebehoefte dient eerst te worden beoordeeld of hierin kan worden voorzien middels zonne-energie. Beide vormen van duurzame energie zijn immers complementair aan elkaar. Alleen wanneer het plaatsen van gebouwgebonden zonnepanelen niet mogelijk, wenselijk of rendabel is, dan wel onvoldoende toereikend is om te kunnen voorzien in de aanvullende energiebehoefte, kan onder voorwaarden medewerking worden verleend aan het plaatsen van meer dan één windturbine.' We vinden het echter wel van belang dat bij een eventuele aanvullende energiebehoefte eerst de mogelijkheden voor zonne-energie worden verkend, omdat beide vormen van energie-opwekking complementair aan elkaar zijn. Niettemin willen we de realisatie van meerdere windturbines bij een bedrijf niet op voorhand uitsluiten. Daarom voorziet de beleidsnota in de mogelijkheid meer dan één windturbine op te richten. Om te voorkomen dat het landschap onevenredig wordt aangetast mag bij ten hoogste vier agrarische bedrijven meer dan één windturbine worden gerealiseerd, mits dit noodzake-	tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
--	--	---	--

		lijk is om te kunnen voorzien in de (eigen) energie-behoefte en met een maximum van twee windturbinen per bedrijf.	
	Hoe bepaalt de gemeente of de opgewekte energie inderdaad nodig is voor eigen verbruik?	Ook de gemeente Wijk bij Duurstede wil bijdragen aan een duurzame samenleving. Om dit te bereiken is het van belang het energieverbruik te verminderen en over te schakelen op hernieuwbare vormen van energie. Windenergie is - naast het opwekken van zonne-energie - één van de duurzame energiebronnen waar Wijk bij Duurstede graag op wil inzetten. Door het realiseren van kleinschalige windturbines kunnen de agrariërs hun energiebehoefte verduurzamen. Het opwekken van energie voor commerciële doeleinden is daarbij uitgesloten.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Hoe stimuleert de gemeente dat agrarische bedrijven eerst aangespoord worden om minder energie te verbruiken door verbeterde isolatie, gebruik van LED-verlichting, investeren in zonnepanelen/zonnenvelden? Als last resort optie kleinschalige windturbine beschikbaar stellen. Hoe wordt voorkomen dat agrarische bedrijven commerciële doelstelling hebben, nl. zoveel mogelijk terugleveren?	Indien een (agrarisch) bedrijf meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m ³ aardgasequivalenten per jaar verbruikt, valt het bedrijf onder de informatieplicht energiebesparing en de energiebespaarplicht (Activiteitenbesluit milieubeheer art. 2.15). Het toezicht op de informatieplicht ligt bij de gemeente en gemeenten hebben dat gemandateerd aan de omgevingsdienst (ODRU). Bij een verbruik van meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m ³ aardgasequivalenten per jaar is het bedrijf volgens de Wet milieubeheer verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen die binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend. Bedrijven in Wijk bij Duurstede rapporteren welke energiebesparende maatregelen zijn getroffen. Voor bedrijven die minder elektriciteit dan 50.000 kWh elektriciteit én minder dan 25.000 m ³ aard-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		gasequivalenten per jaar verbruiken vallen niet onder de informatieplicht energiebesparing en energiebespaarplicht. Zij kunnen voor advies en informatie over energiebesparing wel bij de ODRU terecht. In de beleidsnota staat dat de energieopwekking van de kleinschalige windturbine niet is bestemd voor commerciële doeleinden maar uitsluitend ten behoeve van het verbruik van het (agrarisch) bedrijf (paragraaf 3.2 Ruimtelijke randvoorwaarden).	
	Hoe stimuleert de gemeente dat kleinschalige windturbines worden aangevraagd en vergund in “groen” gebieden (zoals Kommenlandschap en het Stroomruglandschap), dit zijn de beste plekken. En dat andere “groenbruin” gebieden (zoals het coulisselandschap van Langbroek) zo lang mogelijk gespaard blijven?	In de beleidsnota Kleinschalige windturbines worden extra voorwaarden gesteld aan een drietal gebieden, namelijk: 1. op minder dan 100 meter afstand van een Rijks- of gemeentelijke monument; 2. op minder dan 300 meter afstand van de Lekdijk (West) en Rijndijk; 3. in het coulisselandschap langs de Langbroekerwetering. Voor deze gebieden geldt dat er een advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en/of een onafhankelijke landschapsdeskundige moet worden verkregen. Daarnaast moet natuurlijk worden voldaan aan de voorwaarden van de beleidsnota.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Worden vergunningaanvragen integraal beoordeeld of per aanvraag? Als in de “groen” gebieden genoeg aanvragen zijn, is het niet nodig om in “groenbruin” gebieden kleinschalige windturbines te plaatsen.	Een integrale beoordeling vindt plaats op basis van de Ruimtelijke randvoorwaarden (paragraaf 3.2) van de beleidsnota. Onder ‘De situering van de windturbine op het perceel en in haar context’ staat onder ‘c’: ‘Wanneer in een bebouwingslint of op een bedrijventerrein al één of meerdere kleinschalige windturbines zijn geplaatst, geldt dat de situering op het perceel in samenhang met de reeds gerealiseerde	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		windturbines in de omgeving wordt gezien.'	
	Waarom kiest de gemeente nu al direct ook voor een positieve grondhouding voor het coulissenlandschap van Langbroek? Waarom niet eerst aanvragen toestaan vanuit het Krommenland-schap en het Stroomruglandschap?	Met voorliggend paraplubestemmingsplan worden kleine windturbines mogelijk gemaakt bij agrarische bedrijven in het gehele buitengebied en bij bedrijven op bedrijventerrein Broekweg. Er wordt wel een onderscheid gemaakt tussen gebieden waar de aanvraag voor een kleine windturbine moet voldoen aan de voorwaarden uit de beleidsnota en gebieden waar daarnaast extra voorwaarden gelden. Dit zijn gebieden: 1. op minder dan 100 meter afstand van een Rijks- of gemeentelijke monument; 2. op minder dan 300 meter afstand van de Lekdijk (West) en Rijndijk; 3. in het coulisselandschap langs de Langbroekerwetering. Ook zijn er gebieden die uitgesloten zijn voor plaatsing van kleine windturbines. Dit zijn gebieden die zijn aangewezen als Natura2000-gebied of Natuurnetwerk Nederland, dan wel door de provincie zijn aangemerkt als 'Groene contour'.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Hoe garandeert de gemeente dat de komst van kleinschalige windturbines geen opmaat is naar de komst van grote windmolens in de toekomst?	Het voorliggend paraplubestemmingsplan maakt uitsluitend plaatsing van kleinschalige windturbines mogelijk.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 171		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

	Waarom heeft het College van B&W niet de vereiste procedure voor een wijzigingsbevoegdheid gevolgd? De door het College van B&W gevolgde procedure lijkt in strijd met de Wet ruimtelijke ordening. In het ontwerpplan is gekozen voor het toekennen van de bevoegdheid aan het College van B&W tot een binnenplanse afwijking voor het bouwen van kleine windmolens. Zoals de ABRvS in r.o. 15 overweegt is het toestaan van kleine windturbines echter slechts mogelijk met een wijzigingsbevoegdheid. De Raad van State heeft dat onlangs nog in een vergelijkbare zaak bepaald (zie ABRvS 15 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1563, r.o. 11.3).	Het toestaan van een kleinschalige windturbine voor eigen gebruik kan niet worden gezien als het wijzigen van de bestemming. De bestemming voor het betreffende (agrarische) bedrijf blijft gewoon van toepassing. De windturbine is een bouwwerk voor duurzame energievoorziening die wordt toegevoegd aan de al bestaande bedrijfsvoering. Het opwekken van energie voor de eigen bedrijfsvoering is een gebruiksfunctie die ook reeds binnen de geldende bestemmingsomschrijving kan worden gezien als toegelaten gebruik. Een wijzigingsbevoegdheid is daarom niet op zijn plaats.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Waarom heeft de Gemeente in het ontwerp plan geen aandacht besteed aan het stiltegebied? Een deel van het plangebied is aangewezen als stiltegebied, zoals aangewezen in de provinciale milieuverordening. Het ontwerp plan lijkt derhalve in strijd met de PMV.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe de kleinschalige windturbines geen negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Waarom heeft de Gemeente geen geluidsonderzoek laten uitvoeren? Het College van B&W onderschrijft dat windmolens geluidshinder veroorzaken. Indien er vraagt om alsnog zorgvuldig akoestisch onderzoek te laten doen naar windmolens.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe voorkomen wordt dat de kleinschalige windturbines negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder geluid (inrichtingslawaaï), geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Wat is het argument van de Gemeente om windmolens toe te laten?	In de beleidsnota Kleinschalige windturbines worden	Deze zienswijze leidt

	len staan in het Langbroekerweteringgebied? Het College van B&W onderschrijft dat windmolens in dit gebied niet wenselijk zijn. Als het plan wordt goedgekeurd zullen juist in het kwetsbare gebied van de Langbroekerwetering meerdere windmolens per bedrijf geplaatst gaan worden, omdat door de bebossing in dit gebied een windmolen een veel lager rendement zal hebben dan in een vlak en windrijk terrein. Dit is niet te rijmen met de wens van de gemeente en inwoners om zorgvuldig om te gaan met het Langbroekerweteringgebied.	extra voorwaarden gesteld aan een drietal gebieden, namelijk: 1. op minder dan 100 meter afstand van een Rijks- of gemeentelijke monument; 2. op minder dan 300 meter afstand van de Lekdijk (West) en Rijndijk; 3. in het coulisselandschap langs de Langbroekerwetering. Voor deze gebieden geldt dat er een positief advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en/of een onafhankelijke landschapsdeskundige moet worden verkregen. Daarnaast moet natuurlijk worden voldaan aan de voorwaarden van de beleidsnota.	niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener stelt dat in het Langbroekerweteringgebied geen windmolens mogen komen.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 172		
	Indiener geeft aan dat in paragraaf 3.2 'Ruimtelijke randvoorwaarden' van de Beleidsnota voorwaarden zijn beschreven voor het plaatsen van windturbines en dat in paragraaf 4 'Draagvlak en Participatie' wordt gesteld dat de aanvrager een inspanningsverplichting heeft voor het creëren van draagvlak en dat dit aantoonbaar en verifieerbaar moet zijn. De voorwaarden genoemd in paragraaf 3.2 en 4 zijn echter niet of slechts gedeeltelijk opgenomen in de toelichting en/of regels van het Parapluplan.	In de regels van het ontwerpbestemmingsplan is aangegeven dat voldaan moet worden aan de randvoorwaarden uit de 'Beleidsnota Kleinschalige windturbines'. Door deze regeling in de regels van het bestemmingsplan te verankeren wordt gegarandeerd dat een initiatief moet voldoen aan de ruimtelijke randvoorwaarden zoals vermeld in de beleidsnota.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener geeft aan dat in paragraaf 3.2 'Ruimtelijke randvoorwaarden' van de Beleidsnota staat dat turbines binnen het bouwvlak gesitueerd dienen te worden. Indiener wil bevestigd hebben	In de regels van het ontwerpbestemmingsplan is aangegeven dat voldaan moet worden aan de randvoorwaarden uit de 'Beleidsnota Kleinschalige wind-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestem-

	dat turbines alleen op of naast <i>bestaande</i> bouwvlakken gesitueerd mogen worden? En dat er geen nieuwe bouwvlakken in het open veld gecreëerd mogen worden.	turbines'. Door deze regeling in de regels van het bestemmingsplan te verankeren wordt gegarandeerd dat een initiatief moet voldoen aan de ruimtelijke randvoorwaarden zoals vermeld in de beleidsnota, waarin onder andere is vastgelegd dat de situering van een windturbine wordt afgestemd op de bestaande erf- en bebouwingsstructuur	mingsplan of de beleidsnota.
	Indiener geeft aan dat een gedeelte van het gebied Langbroekerwetering is aangewezen als stiltegebied, waarvoor maximale waarden gelden voor geluid. In de Beleidsnota, Regels en Toelichting wordt hier echter niet naar verwezen.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe de kleinschalige windturbines geen negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 173		
	In de paragraaf Beleidskader wordt als argument voor dit plan genoemd dat er meer windenergie dient te worden opgewekt in de provincie Utrecht. De provinciale doelstelling praat over een nog benodigde 31 MW. Kleine windturbines zetten dan geen zoden aan de dijk (indiener schat 5-10 kW per kleine windturbine).	De kleinschalige windturbines dragen bescheiden bij aan de gemeentelijke duurzaamheidsambitie. Op het niveau van een individuele (agrarische) onderneming kan de toepassing van een kleinschalige windturbine wel een oplossing zijn.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	De woning van indiener ligt naast een 'overige zone, landschapswaarde' (ja mits) zone. Dat betekent dat er, bij indiening van een aanvraag, door de gemeente overwogen zou kunnen worden om het plaatsen van een windturbine goed te keuren. Als dit binnen een afstand van 100 meter is, zou indiener daarin niet graag afhankelijk zijn van het oordeel van een akoestisch onderzoek, wat gebaseerd zal zijn op regels, terwijl de persoonlijke beleving ten aanzien van het geluid misschien heel anders is. Indiener maakt zich zorgen dat, als er toestemming zou komen voor plaatsing van een windturbine op meer dan 100 meter afstand van de woning van indiener, dat daar nog steeds iets van te horen is.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder geluidhinder (inrichtingslawaaï), geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan. Daarnaast geldt dat een initiatiefnemer moet zorgen voor draagvlak, zoals uitgelegd in de beleidsnota. Voor het creëren van draagvlak geldt een inspanningsverplichting; dit dient aantoonbaar (en verifieerbaar) gemaakt te worden. De initiatiefnemer	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		kan dit aantonen met (aan te leveren) verslagen van bewonersbijeenkomsten, door inzicht te geven in hoe het plan is verrijkt met de inbreng en wensen van de omgeving en/of door middel van handtekeningen van omwonenden onder een verklaring van geen bezwaar. Onder omwonenden worden in ieder geval verstaan de eigenaren van percelen die direct grenzen aan het perceel waarvoor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine wordt aangevraagd. Door de wensen (en eventuele bezwaren) van omwonenden vroegtijdig te inventariseren kan mogelijk gezamenlijk worden opgetrokken, waardoor voor alle partijen meerwaarde ontstaat.	
	Een groot deel gearceerd gebied op de kaart, horend bij dit paraplubestemmingsplan, valt binnen het stiltegebied. Indien er wil de gemeente er wellicht ten overvloede op wijzen, dat volgens de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028, het beleid voor stiltegebieden erop is gericht functies, die tot een extra geluidsverstoring leiden, te weren. Wat voor nut heeft het een stiltegebied in te stellen, als de voorwaarden daarvoor steeds opgerekt worden?	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe de kleinschalige windturbines geen negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	In het paraplubestemmingsplan wordt niet aangegeven of er een limiet is aan het aantal windturbines wat in de gemeente gezet zou mogen worden. Dit lijkt indiener wel wenselijk. Hoe meer hoe rommeliger.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het aantal windturbines. Hierin is uitgelegd dat er een regeling zal worden opgenomen voor een maximum aantal windturbines in twee van de drie zones waar windturbines worden toegestaan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

	Indiener 174		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat 'kleinschalige' windturbines niet passen in Het Kromme Rijn en Langbroekerweteringgebied. Het is eeuwenoud met de volgende eigenschappen: vele landgoederen met strikte Natuurschoonwetregels, hoogwaardige cultuurhistorische landschap, stiltegebied, coulissenlandschap, vogel- en fauna gebied, een zeer geliefd recreatiegebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap en natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan. Wat betreft de aanwezigheid van stiltegebieden verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe de kleinschalige windturbines geen negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Het paraplubestemmingsplan wordt gefinancierd door de gemeente Wijk bij Duurstede, terwijl het slechts (mogelijk) ruimte biedt aan privé-initiatieven, die deze windenergie alléén voor eigen gebruik zouden gaan benutten.	De kleinschalige windturbines dragen in bescheiden mate bij aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstelling. Voor individuele ondernemers kan het wel de oplossing zijn. De gemeente wil individuen de mogelijkheid bieden om in hun bedrijfsvoering energieneutraal te zijn.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Er géén – laat staan strenge – eisen worden gesteld aan de initiatiefnemers. Zoals eerst alle andere, voor de omgeving minder belastende mogelijkheden om energie op te wekken, benutten en daardoor de bedrijfsvoering verduurzamen.	In de regels en de beleidsnota (die verankerd is in de regels) zijn ruimtelijke randvoorwaarden geschetst waar initiatiefnemers aan moeten voldoen. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten geen be-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		lemmering vormen voor de uitvoering van dit plan. Daarnaast is het nadrukkelijk de wens om ook te voorzien in windenergie. Met uitsluitend zonne-energie is het niet mogelijk klimaatneutraal te worden. Wind en zon zijn immers complementair aan elkaar. Het biedt energetische voordelen als beide vormen van duurzame energie beschikbaar zijn; zon in de zomer, wind in de winter. Daarom is windenergie - naast het opwekken van zonne-energie - één van de duurzame energiebronnen waar Wijk bij Duurstede graag op wil inzetten.	
	Er – nu al – sprake is dat er meerdere 'kleinschalige windturbines per bedrijf zouden kunnen worden geplaatst.	Bij een eventueel resterende energiebehoefte kan worden voorzien in meer dan één kleinschalige windturbine. Hiervoor geldt uiteraard dat alle relevante aspecten heel goed tegen elkaar zullen worden afgewogen bij de vraag of op die specifieke locatie meer dan één windturbines wel wenselijk is. Dit betekent dat bij de realisatie van een extra windturbine ook moet worden voldaan aan wet- en regelgeving alsmede een goede ruimtelijke ordening. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Er op geen enkele wijze grondig onderzoek is gedaan naar de mogelijk zeer negatieve gevolgen van deze eventuele plaatsing van 'kleinschalige' windturbines op het landschap, de geluidsoverlast, de invloed op de natuur en op de omwonenden.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten (landschap, geluidsoverlast, natuur, slagschaduw etc.)	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

		geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	
	Indiener wil erop wijzen dat de 'verrommeling' door sommige bedrijven in dit gebied al jaren door de gemeente Wijk bij Duurstede oogluikend wordt toegelaten. Ook dit is zeker geen toegevoegde waarde voor dit kwetsbare gebied.	Dit punt van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 175		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Het bestemmingsplan Buitengebied 2015 maakt de bouw van windturbines niet mogelijk. Het is dan ook zeer vreemd dat er nu een ontwerp paraplubestemmingsplan Kleinschalige Windturbines is. Zijn dit dan geen windturbines? Dat de gemeenteraad beslist dat dit een lastig onderwerp is kan al opgemerkt worden uit het feit dat we praten over Kleinschalige Windturbines terwijl het RVO een molen vanaf 15 m masthoogte definieert als middelgroot. De gemeenteraad zou m.i. de molens benoemen zoals gedefinieerd door het RVO.	De beoogde hoogte van de kleinschalige windturbines is deels gebaseerd op hetgeen wordt beschreven in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie. De provincie biedt ruimte voor kleinschalige particuliere initiatieven tot 20 meter en voor turbines vanaf 60 meter. Turbines tot 20 meter hebben beperkt rendement en hebben een beperkte impact op de omgeving. Vanwege hun beperkte impact op de omgeving worden deze aanvaardbaar geacht. In paragraaf 3.4 Coulisselandschap Langbroekerwetering is beschreven dat er naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is besloten om strengere eisen te stellen aan de realisatie van windturbines. Zo is besloten om het maximum aantal kleinschalige windturbines te beperken.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Het verbaast indiener dat het gemeentebestuur de discussie van de kleine windturbines vrijwel tegelijk opstart/laat lopen terwijl er in RESU16 verband ook een discussie is opgestart en wordt uitgewerkt. Beide trajecten zijn slecht gecommuniceerd en zelfs	Dit punt van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de be-

	voor betrokken bewoners lastig te volgen. In de Beleidsnota moet nader worden uitgewerkt hoe de kleine windturbines passen in het totaalbeeld van energieopwekking van de gemeente.		leidsnota.
	Tijdens de informatieavond op 25 november werd gezegd dat draagvlak een thema is wat niet in de wet staat, dat het een toetscriterium is. Hiermee wordt gesuggereerd dat draagvlak niet noodzakelijk is. Indiener vraagt hoe belangrijk de gemeenteraad de noodzaak van voldoende draagvlak onder omwonenden acht?	Eén van de voorwaarden voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine is dat er naar draagvlak wordt gezocht onder de omwonenden. Er is een inspanningsverplichting voor het creëren van draagvlak; dit dient aantoonbaar (en verifieerbaar) gemaakt te worden.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Tijdens de informatieavond van 10 december werd gezegd dat het niet gaat om de discussie “of” de molens er komen, maar “waar” ze komen. Een paar dagen later staat op de website van de gemeente te lezen “We kijken óf .. liggen nog open”. De tegenstrijdige berichten maken dit proces allemaal heel warrig en onduidelijk.	De informatiebijeenkomst over kleinschalige windturbines was op 25 november 2020. Deze nota van zienswijzen gaat alleen over de kleinschalige windturbines. Mocht u vragen hebben over de grote windturbines dan kunt u contact opnemen met de gemeente en helpen wij u graag.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener vraagt zich af hoe vaak is het voorgestelde plan in de raad besproken en hoe belangrijk de gemeenteraad de noodzaak acht van voldoende draagvlak onder de omwonenden.	Het Ontwerp Paraplubestemmingsplan Kleinschalige windturbines is nog niet langs de raad geweest. De raad is op de hoogte gebracht over de planvorming, maar heeft zich er nog niet over kunnen buigen. We volgen de gebruikelijke procedure, waarbij eerst het Ontwerp gedurende 6 weken ter inzage ligt en een ieder een zienswijze kan indienen. De zienswijzen geven mogelijk aanleiding tot aanpassing van het paraplubestemmingsplan. Net als in het voortraject zal ook hierbij zorgvuldige belangenafweging plaatsvinden. Het aangepaste paraplubestemmingsplan zal uiteindelijk worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor dit paraplubestemmingsplan zal eerst een voorbespreking van de raad zijn en dat zal worden gevolgd door een raadsvergadering waarin de raad gaat stemmen over het plan.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener vindt 100 windturbines onacceptabel en zeker in het	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze	Deze zienswijze leidt

	kwetsbare Weteringgebied. In het plan zou een maximum moeten komen van niet meer dan 10 molens. Het weteringgebied zou moeten worden uitgesloten van windmolens.	zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het aantal windturbines. Hierin is uitgelegd dat er een regeling zal worden opgenomen voor een maximum aantal windturbines in twee van de drie zones waar windturbines worden toegestaan.	tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Er moet eerst gekeken worden naar invulling bij het bedrijventerrein Broekweg alvorens te zoeken naar locaties in het groen gearceerde gebied op de kaart.	Er is voor gekozen om met het paraplubestemmingsplan Kleinschalige windturbines ruimte te bieden voor oprichting van een windturbine op bedrijventerrein Broekweg, maar ook in het buitengebied van de gemeente. De kleinschalige windturbines kunnen ook in het buitengebied landschappelijk worden ingepast. Daarvoor is de beleidsnota opgesteld, waarin randvoorwaarden worden genoemd. Voor een aantal gebieden gelden aanvullen voorwaarden, vanwege een hoge landschappelijk of cultuurhistorische waarde. Voor bedrijventerrein Broekweg gelden geen aanvullende voorwaarden. Op deze manier is een onderscheidt gemaakt tussen bedrijventerrein Broekweg en andere gebieden.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Op de informatieavond werd aangegeven dat 1 grote windmolen net zoveel opwekte als 600 kleine. Waarom kiest de gemeente hier niet voor? Hierdoor voorkom je dat door de kleinschalige molens het landschap wordt ontsiert.	Voor grote windturbines is op dit moment geen meerderheid in de gemeenteraad. Kleinschalige windturbines zijn voor een individuele aanvrager wel een oplossing om energieneutraal te worden, terwijl de impact op de omgeving beperkt is.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Het plan is voornamelijk gericht op boeren, omdat die het cultuurlandschap in stand houden. Het is opmerkelijk dat onder de aangewezen bouwvlakken ook bedrijven bij zijn die allang niet meer alleen voor het agrarisch boeren dienen. In het huidige bestemmingsplan mag maximaal 500 m ² gebruikt worden voor andere activiteiten, maar hier is totaal geen toezicht op, waardoor bij	Met dit paraplubestemmingsplan ontstaat voor (agrarische) ondernemers de mogelijkheid om een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine aan te vragen die onder voorwaarden verleend kan worden. De windturbine moet binnen een agrarisch bouwvlak worden geplaatst. Dit para-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

	meer en meer bedrijven uitwassen ontstaan.	plubestemmingsplan gaat niet oneigenlijk gebruik van agrarische bouwvlakken tegen. De gemeentelijk toezichthouder controleert steekproefsgewijs of de regels van het bestemmingsplan in de gemeente worden nageleefd. Maar als indiener zelf vermoedt dat er sprake is van oneigenlijk gebruik van een agrarisch bouwvlak dan is het indienen van een formeel handhavingsverzoek via info@wijkbijduurstede.nl de geëigende weg. Onze toezichthouder zal dan ter plaatse gaan kijken en zo nodig handhavend optreden.	
	Bouwvlakken waar meer dan 500 m ² aan andere activiteiten dan agrarisch boeren plaatsvinden, ten tijde van het ter inzage leggen van dit plan (dus 5 november 2020), dienen onttrokken te worden aan het plan.	Dit paraplubestemmingsplan gaat enkel over het oprichten van kleinschalige windturbines.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Welke maatregelen worden genomen om de excessen aan te pakken? Er dient een stevig voorstel te komen om overschrijding van 500 m ² bouwvlak voor andere doeleinden aan te pakken en te stoppen met het gedoogbeleid.	De gemeentelijk toezichthouder controleert steekproefsgewijs of de regels van het bestemmingsplan in de gemeente worden nageleefd. Maar als indiener zelf vermoedt dat er sprake is van oneigenlijk gebruik van een agrarisch bouwvlak dan is het indienen van een formeel handhavingsverzoek via info@wijkbijduurstede.nl de geëigende weg. Onze toezichthouder zal dan ter plaatse gaan kijken en zo nodig handhavend optreden.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Wanneer kan er een concreet plan verwacht worden voor het overbrengen van niet agrarische activiteiten in het Weteringgebied naar een daarvoor aangewezen industrieterrein?	Er is geen beleid voor uitplaatsing van niet-agrarische bedrijven naar een bedrijventerrein en er zijn geen gemeentelijke budgetten voor gereserveerd. Veroorzaakt een bedrijf echter structureel milieuhinder voor zijn omgeving, dan kan er in de toekomst aanleiding zijn dat de gemeente in gesprek met het	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		desbetreffende bedrijf gaat om de mogelijkheden voor uitplaatsing te bespreken. Dit kan ook in het geval dat een bedrijf een forse uitbreidingswens heeft.	
	Hoe gaat er voorkomen worden dat bij bedrijfsbeëindiging in het Weteringgebied de schuren straks als sloopmeters kunnen worden ingezet?	Het beleid voor bedrijfsbeëindiging en de omgang met sloopmeters staat verwoord in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV, hoofdstuk 3, onder andere art. 3.11 – ‘Ruimte voor ruimte’). De gemeente voert deze regeling uit als een bedrijf stopt. Het is zelfs wenselijk deze regeling uit te voeren zodat voormalige bedrijfsbebouwing ook daadwerkelijk gesloopt wordt. De ruimte voor ruimte-regeling is bedoeld om de sloopkosten te dekken.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Naast de bijzondere natuurgebied, de Natura 2000, NNN en Groene Contour moeten tevens uitgesloten worden de rijke weidevogelgebieden, stiltegebied, de Kromme Rijn en het hele Langbroekerweteringgebied als mogelijke locaties voor kleinschalige windturbines. Het plan zou een beschermingszone moeten krijgen van ten minste 100 meter rond bovenstaande waardevolle gebieden.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap en natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan. Wat betreft de aanwezigheid van stiltegebieden verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe de kleinschalige windturbines geen negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener is van mening dat, vanwege de terugverdientijd van kleinschalige wind er voor initiatiefnemers geen economische motieven zijn om ze aan te schaffen. Waarom wil de gemeente ze dan toch toestaan?	Kleinschalige windturbines zijn de afgelopen jaren rendabeler geworden, waardoor de vraag naar deze windmolens toeneemt. De gemeente heeft recent meerdere aanvragen ontvangen en wil deze graag faciliteren. Het is niet aan de gemeente om een financiële afweging te maken, dit is de verantwoorde-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		lijkheid van de aanvrager (agrariër).	
	Stilte wordt niet genoemd in het plan, terwijl er een aantal stiltegebieden aanwezig zijn in het plan. In het plan moet opgenomen worden dat in de stiltegebieden de norm van 40 DB (A) (gegeven door het RIVM) aangehouden moet worden.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe de kleinschalige windturbines geen negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Een zeer belangrijke rol is weggelegd voor de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en de Onafhankelijk Landschapsdeskundige. Het is onduidelijk welke eisen gesteld gaan worden aan deze Onafhankelijke deskundigen en wat het toetsingskader daarbij is.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Tijdens in informatieavond konden wij duidelijk opmaken dat alle molens worden ingepast op de randen van de bouwvlakken, en daarmee dus maximale gezichtsvervuiling voor omwonenden. Indiener stelt dat er opgenomen moet worden dat mits er draagvlak is van alle directe omwonenden de molen midden in het bouwvlak dient geplaatst te worden.	Voor wat betreft de situering van de kleinschalige windturbine op het erf worden in de beleidsnota verschillende voorwaarden gesteld. Eén van die voorwaarden is 'de windturbine wordt achter de voorgevelrooilijn van het oorspronkelijke hoofdgebouw en binnen het bouwvlak gesitueerd. De afstand van de windturbine tot de dichtstbijzijnde (bebouwing) moet zo klein mogelijk zijn.' Aanvragen worden hieraan getoetst.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Er moeten objectieve en meetbare criteria komen om het landschap te beschermen.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Het gemeentebestuur verschaft zich beleidsruimte om via de hardheidsclausule af te kunnen wijken van alle bepalingen uit de Beleidsnota en het daarin opgenomen Toetsingskader. Hiermee	In de beleidsnota is een hardheidsclausule opgenomen. Dit betekent dat het college van burgemeester en wethouders één of meerdere bepalingen van de	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestem-

	zouden in theorie windturbines kunnen worden neergezet op iedere plek zoals bijvoorbeeld een NNN gebied. Dat vindt indiener ongewenst, die beleidsruimte moet er niet komen. De hardheidsclausule moet uit het beleidskader worden geschrapt.	beleidsnota buiten toepassing kan laten of daarvan kan afwijken, indien de gevolgen van het handelen overeenkomstig de beleidsregel vanwege bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsnota te dienen doelen. Slechts in uitzonderlijke gevallen wordt deze regeling toegepast. Om te voorkomen dat de toepassing van een beleidsregel eventueel meer kwaad dan goed doet is het niet wenselijk om deze hardheidsclausule te schrappen.	mingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 176		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener is eigenaar van 5 hectare natuurgebied in Overlangbroek die op traditionele wijze worden beheerd. Indiener geeft aan dat aan de Staat een inspanningsverplichting is opgelegd om natuurgebieden in stand te houden en waar mogelijk te versterken. Het bestemmingsplan vormt een bedreiging voor de natuurgebieden. Indiener beschrijft vervolgens een aantal rapporten die aantonen dat er sprake is van unieke natuurwaarden. Ook beschrijft indiener de voorkomende beschermde diersoorten. Volgens indiener is het paraplubestemmingsplan in strijd met de Wet Natuurbescherming. Ook zijn de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn onvoldoende betrokken bij de planvorming.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder natuur, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener geeft aan dat de informatievoorziening aan de inwoners bij de voorbereiding van de ingrijpende plannen te kort heeft geschoten.	De gemeente heeft geïnteresseerden vroegtijdig en via verschillende kanalen uitgenodigd om deel te nemen aan de informatiebijeenkomst die op woensdagavond 25 november 2020 werd gehouden. Tijdens deze avond is toegelicht hoe het Ontwerp Pa-	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

		raplubestemmingsplan tot stand is gekomen en wat het plan op hoofdlijnen inhoudt. Er was gelegenheid voor het stellen van vragen en die zijn tijdens de avond of later per e-mail of telefonisch beantwoord.	
	Indiener geeft aan dat het Langbroekerweteringgebied een cultuurhistorisch waardevol gebied is wijst op een aantal publicaties die de verbondenheid met de geschiedenis van de stat Utrecht aantonen. Ook de cultuurhistorische atlas en de kwaliteitsgids van de Provincie Utrecht tonen dit aan. Volgens indiener past windenergie niet in dit unieke landschap.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch coulisselandschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Volgens indiener is het gebied ook op het gebied van recreatiemogelijkheden uniek. Het zou een vergissing zijn om in dit landschap windinstallaties te plaatsen. Dit zou ten koste gaan van de toeristische mogelijkheden.	Er bestaan verschillende vormen van toerisme. Een trend van de laatste jaren is de groei van specifieke vormen van toerisme. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan toeristen die naar een bepaalde plek gaan om daar te leren over verduurzaming. Hierbij worden de kleinschalige windturbines als het ware toegewend voor educatie om te laten zien hoe men kan voldoen aan duurzaamheidsdoelstellingen zonder daarbij de cultuurhistorische waarde van het landschap uit het oog te verliezen. Voor de verdere beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe een ontsiering van het coulisselandschap wordt voorkomen.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener geeft aan dat andere ondernemers in het gebied door plaatsing van windturbines onevenredig worden benadeeld.	Indiener geeft aan dat door de kleinschalige windturbines het landschap minder aantrekkelijk wordt waardoor ondernemers mogelijkwerijs klanten verliezen. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

		betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder landschap, geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	
	Volgens indiener draagt het plan niet of onvoldoende bij aan het beoogde doel, verduurzaming van de energievoorziening.	Ook de gemeente Wijk bij Duurstede wil bijdragen aan een duurzame samenleving. Om dit te bereiken is het van belang het energieverbruik te verminderen en over te schakelen op hernieuwbare vormen van energie. Windenergie is - naast het opwekken van zonne-energie - één van de duurzame energiebronnen waar Wijk bij Duurstede graag op wil inzetten. Wat betreft het rendement van de beoogde windturbines kan worden gesteld dat agrariërs middels een kleinschalige windturbine weldegelijk in hun energiebehoefte kunnen voorzien.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 177		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener vindt het verstandiger indien niet elke gemeente individueel en vanuit verkeerde motivatie inefficiënte maatregelen neemt. Indiener vindt het veel beter om windmolens op rendabele schaal te concentreren op plaatsen waar geen kostbaar cultuurlandschap en daarmee leefbaarheid vernietigd wordt, bijvoorbeeld in onderlinge samenwerking op zee.	Dit punt van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 178		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan

			en de beleidsnota.
	Indiener wijst op het feit dat de bouwkvavels aan de Mauritsdreef in Langbroek zijn verkocht voor een hogere prijs t.o.v. de andere vrije bouwkvavels in Oranjehof, vanwege een 'uitzichttoeslag'. Aldus de betreffende ambtenaar bij navraag naar de verklaring van de hogere verkoopprijs. Naar het idee van indiener ontstaat er daarom directe planschade vanwege de specifieke aard van de hogere verkoopprijs, bij plaatsing van zichtbare windmolens,	Indien u van mening bent dat u planschade lijdt door de plaatsing van een windturbine kunt u een planschadeclaim indienen welke de gemeente afwentelt op de aanvrager van de turbine.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 179		
	Indiener heeft een modern grondgebonden melkveehouderijbedrijf. Indiener heeft al veel stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. De volgende stappen zijn het opwekken van elektriciteit, het energieneutraal worden en op termijn off grid gaan / volledig zelfvoorzienend worden met opslag van energie. Een combinatie van zon- en windenergie is het meest effectief. Indiener beschrijft vervolgens een aantal opties en overwegingen bij investeringen die kunnen worden gedaan en komt tot de conclusie dat maar een zeer beperkt aantal boeren daadwerkelijk zullen gaan investeren. Alleen een zeer beperkt aantal boeren die vrijwel zeker weten dat ze over 15 jaar nog actief boer zijn, gaan voor de combinatie wind- en zonne-energie. De indiener vindt dit spijtig en draagt daarom meerdere punten aan waarmee de gemeente ervoor kan zorgen dat meer agrariërs van plan zijn om kleinschalige windturbines te realiseren.	De combinatie van zonne-energie en windenergie is het meest optimaal, aangezien zon en wind elkaar aanvullen. De gemeenteraad heeft in 2016 de ambitie 'gemeente Wijk bij Duurstede klimaatneutraal in 2030' vastgesteld. Daarbij heeft zij uitgesproken om deze ambitie zoveel mogelijk lokaal te realiseren. Het voorgestelde plan kan hier een beperkte bijdrage aan leveren. Het coalitieakkoord van 9 mei 2018 ondersteunt de stimulatie van lokale energieproductie, waarbij de coalitie ruim baan maakt voor het produceren van energie middels duurzame vormen, waaronder windenergie.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener nodigt de gemeente uit om verder in gesprek te gaan en bij een kleinschalige boerderijmolen te gaan kijken.	Dit punt van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

	Indiener 180		
	In hoofdstuk 3.2 Ruimtelijke randvoorwaarden, algemeen punt A. Staat vermeld: de energieopwekking van de kleinschalige windturbine is niet bestemd voor commerciële doeleinden maar “uitsluitend ten behoeve van het verbruik” van het (agrarische) bedrijf. Indiener stelt voor deze zin aan te passen naar “gericht op zelfvoorziening van het verbruik”. Indiener verzoekt hier ruimer mee om te gaan.	Kleinschalige windturbines dragen in bescheiden mate bij aan het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente en zijn primair bedoelt om een bedrijf zelfvoorzienend te maken. Door in de beleidsnota op te nemen dat de energieopwekking van de kleinschalige windturbine ‘uitsluitend ten behoeve van het verbruik van het (agrarische) bedrijf’ is, wordt voorkomen dat windturbines worden geplaatst om er een verdienmodel van te maken.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener zet vraagtekens bij de gestelde ruimtelijke randvoorwaarden in hoofdstuk 3.2. Deze zijn grotendeels overbodig. Een onderzoek naar slagschaduw zou voldoende zijn. Veel andere aspecten worden al ondervangen door het activiteitenbesluit.	In algemene zin geldt dat is aangegeven dat de plaatsing van een kleinschalige windturbine bij een (agrarisch) bedrijf altijd maatwerk blijft. Daarom behoudt het college van burgemeester en wethouders zich het recht voor nadere eisen te stellen aan de plaats, omvang, het gebruik en de landschappelijke inpassing van kleinschalige windturbines, ten behoeve van de genoemde omgevingsaspecten. Per situatie zal bekeken worden of de omgevingsaspecten geen belemmering vormen voor de realisatie van een kleinschalige windturbine. Mogelijkerwijs dient dit te worden aangetoond middels nader onderzoek. Om aan te kunnen tonen dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening kunnen deze eisen niet komen te vervallen. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	In hoofdstuk 4. Draagvlak & participatie staat het volgende: On-	Dit is een terechte opmerking. De zin ‘Onder omwo-	Deze zienswijze leidt

	der omwonenden worden in ieder geval verstaan de eigenaren van percelen die direct zicht hebben op de windturbine. Dit moet er wat betreft indiener absoluut uit. Liefst dat in het uiterste geval omwonenden in een straal van bijvoorbeeld 300 meter worden geconsulteerd. Of dat erin geschreven staat dat resultaten van een bewonersbijeenkomst moeten meegenomen worden in de documentatie. Dan gaat het om 'de directe bureu'. Er zullen anders ook 'bureu' in het buitengebied op 5 km afstand beweren dat ze nog een puntje van de windmolen kunnen zien. Dit kan het proces ernstig frustreren. Indiener verzoekt de afstand van 300 meter over te nemen in de beleidsnota.	nenden worden in ieder geval verstaan de eigenaren van percelen die direct zicht hebben op de windturbine' zal vervangen worden door 'Onder omwonenden worden in ieder geval verstaan de eigenaren van percelen die direct grenzen aan het perceel waarvoor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine wordt aangevraagd.'	tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 181		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener stelt dat kleinschalige windturbines in het weteringgebied haaks staan op hoofdkeuze 2 en 4 zoals opgenomen in de Omgevingsvisie op hoofdlijnen. De windturbines doen een dusdanige afbreuk op het unieke groene en landelijke karakter van het gebied, dat dit gebied zo typeert. In diverse visies is dit ook expliciet opgenomen.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch landschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener 182		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener vindt het jammer dat de gemeente in het verleden al toestemming heeft gegeven voor de bouw van heel veel grote schuren die door sommigen niet eens gebruikt worden voor hun eigen	Kleinschalige windturbines hebben een beperkte impact op de omgeving en de impact wordt zo klein mogelijk gehouden door als voorwaarde te stellen	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestem-

	bedrijf, maar verhuurt worden aan allerlei mensen (soms met duistere praktijken), nog meer vervuiling door windturbines is onacceptabel.	dat de aanvraag in bepaalde gevallen vergezeld moet worden van een landschappelijk inpassingsplan.	mingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 183		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener constateert inconsequenties in het gemeentebestuur en het beleid t.o.v. de provincie. In verschillende beleidsnota's van de gemeente wordt het oude cultuurlandschap als uitgangspunt genoemd om een van de toekomstvisies, het ontwikkelen van toerisme, in te vullen. Er zijn zelfs plannen om het 900 jarig bestaan van het weteringgebied in 2022 te vieren. Dit lijkt indiener spannend om dit te ontsieren met enkele misplaatste windmolens.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch landschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener verwijst verder naar het ruimtelijke beleid in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028. In dit provinciale beleid wordt belang gehecht aan combinatie van landbouw en natuur in de vorm van landgoederen en de aantrekkelijke mogelijkheden voor recreatie. Dit biedt volgens indiener niet veel ruimte voor windmolens.	Indiener duidt op de drie pijlers uit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028: een duurzame leefomgeving, vitale dorpen en steden en landelijk gebied met kwaliteit. Met dit bestemmingsplan wordt onder meer bijgedragen aan een duurzame leefomgeving zoals vermeld in de toelichting bij dit bestemmingsplan. Een belangrijk onderdeel bij dit plan vormt een goede landschappelijke inpassing. Voor de verdere beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch landschap worden gewaarborgd waardoor dit plan in lijn is met het geldende beleid.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

	Indiener verwijst naar de casus rond een fietstunnel en is van mening dat de lokale politiek niet veel heeft geleerd van deze casus.	Deze verwijzing wordt ter kennisgeving aangenomen. Er is geen relatie tussen dit paraplubestemmingsplan en planvorming voor een fietstunnel.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener 184		
	Indiener verwijst naar de zienswijze van de Stichting Behoud het Weteringgebied.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van de zienswijzen van indiener 1.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.
	Indiener begrijpt niet dat de plaatselijke politieke milieuambities, die veel hoger liggen en sneller gereed moeten zijn dan de klimaatdoelen van Parijs, de norm gaan worden om het Weteringgebied voor altijd te verpesten. De technische ontwikkelingen gaan inmiddels zo snel dat we met elkaar in staat moeten zijn om hier slim op in te spelen.	Dit punt van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener vreest dat dit plan zal leiden tot niet slechts een klein aantal molens, maar een groot aantal. Voorbij wordt gegaan aan de impact die windmolens hebben op de leefomgeving.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het aantal windturbines. Hierin is uitgelegd dat er een regeling zal worden opgenomen voor een maximum aantal windturbines in twee van de drie zones waar windturbines worden toegestaan. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de onderzoeksaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan,	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en de beleidsnota.

		waardoor van negatieve gevolgen voor de leefomgeving geen sprake is.	
	Volgens indiener zijn de Nederlandse geluidsnormen beperkter dan op Europees niveau. De Nederlandse geluidsnormen zijn nooit bedoeld voor windmolens.	In dit bestemmingsplan zijn de richtafstanden uit de VNG-brochure 'Bedrijven en milieu-zonering' gebruikt. In deze VNG-brochure staan specifieke richtafstanden voor windmolens. Voor een windmolen met een wiekdiameter van 20 meter geldt een indicatieve richtafstand van 100 meter voor het aspect geluid. Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we daarnaast naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot stiltegebieden. Hierin is uitgelegd hoe voorkomen wordt dat de kleinschalige windturbines negatieve gevolgen hebben voor stiltegebieden. Wat betreft de geluidsbelasting van de windturbines ten aanzien van gevoelige functies zoals woonhuizen verwijzen we verder naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot de omgevingsaspecten. Hierin is uitgelegd hoe de diverse onderzoeksaspecten, waaronder geluid (inrichtingslawaaï), geen belemmering vormen voor de uitvoering van dit plan.	Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.
	Indiener begrijpt dat we moeten voorzien in onze energievraag maar het mag niet zo zijn dat we daarvoor het Weteringgebied moeten opofferen/verpesten.	Voor de beantwoording van dit onderdeel van deze zienswijze verwijzen we naar de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 van deze nota met betrekking tot het coulisselandschap. Hierin is uitgelegd hoe de kernkwaliteiten van het cultuurhistorisch landschap worden gewaarborgd.	Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan of de beleidsnota.

5 Overzicht van de wijzigingen

Beleidsnota

- In de regels wordt als voorwaarde opgenomen dat bij de realisatie van een kleinschalige windturbine uit een ecologisch onderzoek moet blijken dat er geen beschermde soorten worden verstoord, dan wel een ontheffing is verkregen. Dit zal worden vermeld in de beleidsnota.
- Daar waar windturbines worden beoogd binnen een afstand van 130 meter vanaf Natura 2000-gebied én waar bij de aanleg geen extern elektrisch materieel wordt ingezet zal een stikstofberekening worden opgenomen als voorwaarde bij de afwijkingsbevoegdheid. In de beleidsnota zal hier melding van gemaakt worden.
- Het 'positieve advies' van een landschapsdeskundige dat benodigd is voor ontwikkelingen nabij de Lekdijk (West), de Rijndijk en het coulisse-landschap langs de Langbroekerwetering zal worden gewijzigd in 'een advies' van een landschapsdeskundige. Het verplicht stellen van een 'positief advies' is immers niet toegestaan.
- Er zijn 48 percelen met een bedrijfsbestemming in het buitengebied. De beleidsnota wordt zodanig aangepast dat kleinschalige windturbines bij niet-agrarische bedrijven in het buitengebied niet mogelijk zijn (gezien het draagvlak van het landschap en de aanwezigheid van stiltegebieden).
- Er zijn in totaal 138 agrarische bouwvlakken in het buitengebied, waarvan 40 in het Langbroekerweteringgebied en 98 in de rest van het buitengebied. Deze hoeveelheid aan locaties waarvoor een kleine windturbine kan worden aangevraagd, willen we gaan beperken. In het Langbroekerweteringgebied wordt een maximum aantal van 1 windturbine toegestaan en in de rest van het buitengebied een maximum aantal van 25 windturbines. Voor bedrijventerrein Broekweg geldt geen maximum. Door het instellen van een maximum aantal houden we grip op het aantal windturbines en de effecten daarvan op het landschap. De beleidsnota wordt aangepast op de voornoemde punten.
- Naar aanleiding van de zienswijzen wordt nog maximaal één windturbine in het Langbroekerweteringgebied toegestaan (ter plaatse van het perceel aan de Gooyerdijk 21 te Langbroek). In het overige deel van het buitengebied worden maximaal 25 kleinschalige windturbines toegestaan, waarbij in beginsel geldt dat slechts één windturbine per agrarisch bedrijf is toegestaan. Er wordt voor ten hoogste vier agrarische bedrijven een uitzondering gemaakt, waarbij een maximum geldt van twee windturbines per (agrarisch) erf. Deze beperking geldt overigens niet voor bedrijven op bedrijventerrein Broekweg. De beleidsnota wordt op dit punt aangepast.
- In de beleidsnota wordt vermeld dat eerst de daken van de bedrijfsbebouwing optimaal benut moeten worden ten behoeve van zonne-energie, indien mogelijk.
- In de beleidsnota wordt vermeld dat in een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine als voorwaarde wordt opgenomen dat: 'binnen een jaar nadat een kleinschalige windturbine definitief buiten gebruik is gesteld, deze constructie met de bijbehorende voorzieningen moet worden verwijderd.'
- In de beleidsnota wordt een passage opgenomen waarin wordt vermeld dat de energiebehoefte voor de primaire bedrijfsfunctie moet worden aangetoond.

- Besloten is strengere eisen te stellen aan het uiterlijk en het aantal windturbines. Concreet betekent dit dat het maximum aantal windturbines (gebiedsgericht) wordt beperkt en dat reclame-uitingen op windturbines geheel worden uitgesloten.
- De zin 'Onder omwonenden worden in ieder geval verstaan de eigenaren van percelen die direct zicht hebben op de windturbine' zal vervangen worden door 'Onder omwonenden worden in ieder geval verstaan de eigenaren van percelen die direct grenzen aan het perceel waarvoor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine wordt aangevraagd.'

Regels en verbeelding

- In de regels wordt opgenomen dat bij de realisatie van een kleinschalige windturbine uit een ecologisch onderzoek moet blijken dat er geen beschermde soorten worden verstoord.
- Daar waar windturbines worden beoogd binnen een afstand van 130 meter vanaf Natura 2000-gebied én waar bij de aanleg geen extern elektrisch materieel wordt ingezet dient met een stikstofberekening te worden aangetoond dat de bouw van de windturbine niet leidt tot significant negatieve effecten op de nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Dit wordt als gebiedsspecifieke voorwaarde aan de afwijkingsbevoegdheid toegevoegd. Hiertoe wordt op de verbeelding de gebiedsaanduiding 'overige zone – stikstofaandachtsgebied' opgenomen.
- In de regels van dit bestemmingsplan zal als voorwaarde worden opgenomen dat de afstand van een windturbine tot hogedruk aardgasleidingen niet minder bedraagt dan 25 meter.
- Het 'positieve advies' van een landschapsdeskundige dat benodigd is voor ontwikkelingen nabij de Lekdijk (West), de Rijndijk en het coulisse-landschap langs de Langbroekerwetering zal worden gewijzigd in 'een advies' van een landschapsdeskundige. Het verplicht stellen van een 'positief advies' is immers niet toegestaan.
- Er zijn 48 percelen met een bedrijfsbestemming in het buitengebied. De mogelijkheid voor niet-agrarische bedrijven in het buitengebied om een kleine windturbine op te richten komt te vervallen (gezien het draagvlak van het landschap en de aanwezigheid van stiltegebieden). Kleinschalige windturbines worden uitsluitend nog toegestaan bij agrarische bedrijven (met een bouwvlak) in het buitengebied en bedrijven op bedrijventerrein Broekweg. De regels zijn op dit punt aangepast en verduidelijkt. Voor het bedrijventerrein is de gebiedsaanduiding 'overige zone – bedrijventerrein Broekweg' opgenomen. Daarmee kan er geen misverstand ontstaan over de begrenzing van het bedrijventerrein.
- Er zijn in totaal 138 agrarische bouwvlakken in het buitengebied, waarvan 40 in het Langbroekerweteringgebied en 98 in de rest van het buitengebied. Deze hoeveelheid locaties waarvoor een kleine windturbine kan worden aangevraagd, willen we gaan beperken. In het Langbroekerweteringgebied ('overige zone - coulissenlandschap') wordt ten hoogste één windturbine toegestaan en in de rest van het buitengebied ('overige zone - stroomruggenlandschap') geldt een maximum van 25 windturbines. Voor bedrijventerrein Broekweg geldt geen maximum. Door het instellen van een maximum aantal houden we grip op het aantal windturbines en de effecten daarvan op het landschap. De regels en verbeelding van het bestemmingsplan zullen op voornoemde punten aangepast c.q. aangevuld worden.

Toelichting

- In de regels wordt opgenomen dat bij de realisatie van een kleinschalige windturbine uit een ecologisch onderzoek moet blijken dat er geen beschermde soorten worden verstoord. Dit zal worden vermeld in de toelichting.
- Daar waar windturbines worden beoogd binnen een afstand van 130 meter vanaf Natura 2000-gebied én waar bij de aanleg geen extern elektrisch materieel wordt ingezet, dient met een stikstofberekening (horende bij het onderzoek soortenbescherming) te worden aangetoond dat de bouw van de windturbine niet leidt tot significant negatieve effecten op de nabij gelegen Natura 2000-gebieden worden. Dit zal worden vermeld in de toelichting.
- De term 'gevoelige functie' wordt in het kader van het aspect externe veiligheid/gevaar vervangen door de term 'kwetsbare objecten'.
- Het 'positieve advies' van een landschapsdeskundige dat benodigd is voor ontwikkelingen nabij de Lekdijk (West), de Rijndijk en het coulisse-landschap langs de Langbroekerwetering zal worden gewijzigd in 'een advies' van een landschapsdeskundige. Het verplicht stellen van een 'positief advies' is immers niet toegestaan.
- Er zijn 48 percelen met een bedrijfsbestemming in het buitengebied. De mogelijkheid voor niet-agrarische bedrijven in het buitengebied om een kleine windturbine op te richten komt te vervallen (gezien het draagvlak van het landschap en de aanwezigheid van stiltegebieden). Om de percelen te duiden waarop kleinschalige windturbines zijn toegestaan zal de term 'bedrijven' worden gedefinieerd als: 'agrarische bedrijven (met een bouwvlak) in het buitengebied en bedrijven op bedrijventerrein Broekweg'.
- Er zijn in totaal 138 agrarische bouwvlakken in het buitengebied, waarvan 40 in het Langbroekerweteringgebied en 98 in de rest van het buitengebied. Deze hoeveelheid aan locaties waarvoor een kleine windturbine kan worden aangevraagd, willen we gaan beperken. In het Langbroekerweteringgebied wordt een maximum aantal van 1 windturbine toegestaan en in de rest van het buitengebied een maximum aantal van 25 windturbines. Voor bedrijventerrein Broekweg geldt geen maximum. Door het instellen van een maximum aantal houden we grip op het aantal windturbines en de effecten daarvan op het landschap. De toelichting van het bestemmingsplan zal op voornoemde punten aangepast c.q. aangevuld worden.
- Naar aanleiding van de zienswijzen wordt nog maximaal één windturbine in het Langbroekerweteringgebied toegestaan (ter plaatse van het perceel aan de Gooyerdijk 21 te Langbroek). In het overige deel van het buitengebied worden maximaal 25 kleinschalige windturbines toegestaan, waarbij in beginsel geldt dat slechts één windturbine per agrarisch bedrijf is toegestaan. Er wordt voor ten hoogste vier agrarische bedrijven een uitzondering gemaakt, waarbij een maximum geldt van twee windturbines per (agrarisch) erf. Deze beperking geldt overigens niet voor bedrijven op bedrijventerrein Broekweg. De toelichting wordt op dit punt aangepast.
- In de toelichting wordt vermeld dat eerst de daken van de bedrijfsbebouwing optimaal benut moeten worden ten behoeve van zonne-energie, indien mogelijk.
- In de paragraaf 'economische uitvoerbaarheid' zal een subparagraaf worden opgenomen over planschade.
- Aan de paragraaf 'draagvlak & participatie' wordt toegevoegd dat bewijs moet worden geleverd van het feit dat de directe omwonenden (buren) zijn ingelicht.

- In de toelichting wordt een passage opgenomen waarin wordt vermeld dat de energiebehoefte voor de primaire bedrijfsfunctie moet worden aangetoond.
- Besloten is om strengere eisen te stellen aan het uiterlijk en het aantal windturbines. Concreet betekent dit dat het maximum aantal windturbines wordt beperkt en dat reclame-uitingen op windturbines geheel worden uitgesloten. De toelichting wordt op dit punt aangepast c.q. aangevuld.
- In de toelichting zal worden vermeld wie worden beschouwd als omwonenden: 'Onder omwonenden worden in ieder geval verstaan de eigenaren van percelen die direct grenzen aan het perceel waarvoor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine wordt aangevraagd.'

6 Ambtshalve wijzigingen

- In de regels wordt het begrip ‘agrarisch bedrijf’ gedefinieerd: ‘een bedrijf dat is ingericht voor zowel de grondgebonden als niet-grondgebonden activiteiten: het telen van gewassen, boomteelt daaronder begrepen, of het houden van dieren, één en ander ten behoeve van het voortbrengen van producten’.
- In de beleidsnota en het bestemmingsplan wordt het verlenen van de omgevingsvergunning afhankelijk gesteld van een ‘landschappelijk inpassingsplan’. De term ‘landschappelijke inpassing’ leidt tot verwarring. Een windturbine laat zich immers niet landschappelijk inpassen. Zodoende wordt de term ‘landschappelijke inpassing’ vervangen door de term ‘landschappelijke kwaliteitsverbetering’. In ruil voor de bouw van een kleinschalige windturbine dient de initiatiefnemer op eigen erf een (gebiedseigen) landschappelijke kwaliteitsverbetering aan te brengen. De beleidsnota en het paraplubestemmingsplan worden op dit punt aangepast.
- De verbeelding zal worden aangepast, zodat gebieden waar het parapluplan niet uitvoerbaar is (in de bebouwde kom en Natura 2000-gebieden) niet tot het plangebied behoren. In het verlengde daarvan wordt in artikel 3 van de regels het woord ‘onderliggende’ toegevoegd voor de zinsnede ‘[...] *bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen en inpassingsplannen* [...]’.
- In de beleidsnota is het bijschrift van afbeelding 2.1 verwisseld. De verschillende type windturbines worden omgedraaid.

Bijlage 1

memo

aan: Gemeente Wijk bij Duurstede
van: SAB
datum: 19 februari 2021
betreft: Notitie soortenbescherming paraplubestemmingsplan kleinschalige windturbines

Vanaf 5 november j.l. heeft het paraplubestemmingsplan kleinschalige windturbines en beleidsnota kleinschalige windturbines ter inzage gelegen bij de gemeente Wijk bij Duurstede. Als reactie hierop zijn verschillende zienswijzen ingediend. In de zienswijzen wordt regelmatig gewezen op de potentiële negatieve effecten van de kleinschalige windturbines op de aanwezige fauna in het gebied. In reactie op de zienswijzen wordt een onderzoek soortenbescherming opgenomen als voorwaarde bij de afwijkingsbevoegdheid. In de zienswijzen wordt speciale aandacht gegeven aan effecten van windturbines op vleermuizen, vogels en bijen. In deze notitie willen we een algemeen beeld geven van wat bekend is over de effecten van kleinschalige windturbines op deze soortgroepen. Deze notitie is enerzijds bedoeld om de binnengekomen zienswijzen te beantwoorden, anderzijds vormt deze notitie een handvat voor de initiatiefnemers bij de locatiekeuze van een kleinschalige windturbine. Verder dient vermeld te worden dat ook in de locatie-specifieke onderzoeken voor soortenbescherming aandacht besteed wordt aan de effecten op deze soortgroepen.

Vleermuizen

Windturbines kunnen een negatief effect hebben op het leefgebied van vleermuizen. Dit kan door directe effecten, zoals aanvaringsslachtoffers of slachtoffers van barotrauma (te hoog verschil in luchtdruk), maar dit kan ook door indirecte effecten doordat vleermuizen gebieden rondom windturbines gaan vermijden, waardoor het leefgebied kleiner wordt. Volgens een studie speciaal gericht op aanvaringsslachtoffers bij kleinschalige windturbines (Minderman *et al.*, 2015) zullen er gemiddeld tussen de 0,008 en 0,169 vleermuizen/turbine/jaar slachtoffers vallen. Hierbij is het aantal slachtoffers sterk afhankelijk van de locatie van de windturbines. Een andere studie heeft gekeken naar vermijdgedrag van vogels en vleermuizen bij kleinschalige windturbines (Minderman *et al.*, 2012). Hieruit blijkt dat er een merkbaar verschil is in aanwezigheid van vleermuizen tot 20 meter van een kleinschalige windturbines. Uit de resultaten blijkt dat het belangrijk is dat windturbines niet binnen 20 meter van belangrijk leefgebied voor vleermuizen geplaatst moet worden. Denk hierbij aan doorgaande bomenrijen (vliegroutes), watergangen en poelen met begroeiing (foerageergebieden), bebouwing met geschikte holtes of bomen met boomholtes (verblijfplaatsen). Indien hier rekening mee gehouden wordt is verstoring van vleermuizen echter goed te voorkomen. Met het locatie-specifieke onderzoek soortenbescherming kan hier op getoetst worden.

Vogels

Net als voor vleermuizen is het bekend dat aanvaringsslachtoffers kunnen vallen bij windturbines. Dit is echter altijd onderzocht bij grootschalige windturbines. Bij eerder genoemde onderzoeken (Minderman *et al.*, 2012, Minderman *et al.*, 2015) is specifiek gekeken naar aanvaringsslachtoffers en vermijdingsgedrag van vogels en vleermuizen bij kleinschalige windturbines. Er is geen aantoonbaar vermijdingsgedrag waarneembaar van vogels bij kleinschalige windturbines. Dit betekent dat er geen leefgebied voor vogels verloren gaat, tenzij voor de realisatie van de turbine leefgebied wordt verwijderd. Verder worden tussen de 0,079 en 0,278 aanvaringsslachtoffers van vogels per turbine per jaar verwacht. Dit is verdeeld over alle vogelsoorten. Dit is verwaarloosbaar ten opzicht van de natuurlijke sterfte en zal geen effect hebben op de populatie van vogels. Wel zal altijd rekening gehouden moeten worden met jaarrond beschermde nesten en met de broedperiode van algemene broedvogels bij de realisatie van de turbines. Dit zal echter in het onderzoek soortenbescherming bekeken worden.

Bijen

We hebben geen wetenschappelijke publicaties kunnen vinden over de interactie van kleinschalige windturbines en bijen. Wel is bekend dat bijen over het algemeen laag bij de grond vliegen om zo veel mogelijk nectar te verzamelen, ondanks dat ze dit tot grote afstanden van hun nestjes kunnen doen. Over het algemeen vliegen bijen niet hoger dan 2 meter boven de grond. Op deze hoogte is geen turbulentie van de windturbines te voelen en zullen de bijen niet verstoord worden door de windturbines.

Literatuur

Minderman J, Pendlebury CJ, Pearce-Higgins JW, Park KJ (2012) Experimental Evidence for the Effect of Small Wind Turbine Proximity and Operation on Bird and Bat Activity. *PLoS ONE* 7(7): e41177.

Minderman, J., Fuentes-Montemayor, E., Pearce-Higgins, J.W. *et al.* Estimates and correlates of bird and bat mortality at small wind turbine sites. *Biodivers Conserv* **24**, 467–482 (2015).